

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ "Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ"

ΤΕΥΧΟΣ 2, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2008

Φωτογραφία: Βασίλης Λαγανάς

Φθινοπώριασε...

ΕΚΦΡΑΣΗ ΨΥΧΗΣ

Βασιλική Αντωνάκη:
"Η αρχαία ελληνική
μνήμη είναι ζωντανή"
σελίδα 13

ΑΠΟ ΤΑ ΛΙΘΑΡΙΑ ΣΤΗ ΦΥΓΟΚΕΝΤΡΟ

Ένα μικρό αφιέρωμα
στην ελιά, τον πλούτο
της περιοχής μας
σελίδα 4-5

ΑΝΗΦΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΣΤΟΝ ΑΪ-ΓΙΑΝΝΗ

Μια καλοκαιρινή
ευλαβική επίσκεψη
στο εκκλησάκι
σελίδα 8-9

Από τη δράση του Συλλόγου

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος «Πολυδεύκης», το τρίμηνο που πέρασε υλοποίησε δράσεις και παρεμβάσεις, στα πλαίσια του προγραμματισμού του. Ειδικότερα:

► Εξέδωσε το παρόν περιοδικό έντυπο «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ», το οποίο έτυχε της ενθουσιώδους υποδοχής, όχι μόνο των κατοίκων και φίλων του Καστορείου αλλά και ενός ευρύτερου κοινού.

► Συμμετείχε στις εκδηλώσεις για την αναβίωση του πανηγυριού του Καστορείου και συγκεκριμένα στην ημερίδα που οργανώθηκε την 27^η Ιουλίου 2008, με τη θεματική ενότητα «Κριτήρια Ποιότητας Παρθένου Ελαιολάδου και Οργανοληπτική Αξιολόγηση Αυτού» όπου πραγματοποιήθηκαν παρουσιάσεις από τις κ. Μ. Λαζαράκη και Ε. Χριστοπούλου, στελέχη του Υπουργείου Ανάπτυξης, Γενική Γραμματεία Καταναλωτή (στο παρόν φύλλο δημοσιεύεται σχετικό άρθρο). Ακολούθησε οργανοληπτικό Panel δοκιμασίας παρθένου ελαιολάδου και δόθηκε στους παρευρισκόμενους να δοκιμάσουν εξαιρετικά παρθένα ελαιόλαδα της περιοχής. Οι συμμετέχοντες στην ημερίδα ανταποκρίθηκαν με ενθουσιασμό και προσπάθησαν να εντοπίσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ελαιολάδων.

► Την 29^η Αυγούστου 2008, πραγματοποιήθηκε στο Ίδρυμα Μπακή εσπερίδα με

θέμα «Χρήση Φυτοπροστατευτικών Ουσιών από το Χωράφι στο Πιάτο». Πρώτος εισηγητής ήταν η Δρ Φάλια Οικονόμου, Επίκουρη Καθηγήτρια του Γεωπονικού Πανεπιστημίου, η οποία παρουσίασε κώδικες για την ορθή χρήση φυτοφαρμάκων από τους καλλιεργητές – ιδιαίτερα εντυπωσιακό ήταν το βίντεο του συνεταιρισμού Ιεράπετρας που προβλήθηκε. Ακολούθησε ο Δρ Γεώργιος Μηλιάδης από το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο, ο οποίος παρουσίασε τα αποτελέσματα της μελέτης για την παρουσία υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών ουσιών στα αγροτικά προϊόντα.

Παρεμβάσεις έγιναν από τους συμμετέχοντες.

► Την 19^η Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε εσπερίδα στην οποία παρουσιάστηκε η νέα παραευρώτεια οδική αρτηρία από στελέχη της αναδόχου εταιρείας «Κοινοπραξία Μορέας», όπου παρουσιάστηκε

ο νέος δρόμος και οι επιπτώσεις στη ζωή του τόπου.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Την Πέμπτη 21 Αυγούστου έγινε συνάντηση μελών του Δ.Σ. του «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ» με το Δήμαρχο του Δήμου Πελλάνας κ. Δ. Γομάτο και συζητήθηκαν τα παρακάτω θέματα:

■ Συνεργασία και αλληλοϋποστήριξη για την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς της ευρύτερης περιοχής, όπως η διερεύνηση δράσεων σχετικά με τους νερόμυλους της περιοχής.

■ Οικιστικές – αρχιτεκτονικές δράσεις, όπως επανακατασκευή καλντεριμιών, διαμόρφωση του Αϊ Μάμα, του λόφου του Αϊ Λιά κ.λ.π.

■ Συνεργασία και υποστήριξη από το Δήμο για τη διάνοιξη και συντήρηση μονοπατιών, όπως του Πισαγιάννη και αυτού που συνδέει τη γέφυρα του Κάστορα με την Κουτσουρούμπα, καθώς και άλλες περιβαλλοντικές παρεμβάσεις.

■ Συνεργασία σε πολιτιστικά θέματα και συγκεκριμένα δημιουργία χορωδίας, χορευτικής και θεατρικής ομάδας.

■ Αναβάθμιση της επικοινωνίας και δυνατότητα διαδικτυακής σύνδεσης. Ο Δήμαρχος ενημέρωσε ότι εντός του επόμενου μήνα σε όλο το Δήμο Πελλάνας θα παρέχεται ασύρματη σύνδεση στο διαδίκτυο, δε-

δομένου ότι ο Δήμος έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα για τα ευρυζωνικά δίκτυα.

Ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΡΙΜΗΝΟ

Για το επόμενο τρίμηνο δρομολογούνται οι δράσεις:

✓ Καθαρισμός μονοπατιών και περιβαλλοντικά δρώμενα σε συνεργασία με το Δήμο Πελλάνας. Περιμένουμε την ενεργητική συμμετοχή όλων.

✓ Έκδοση βιβλίου σχετικά με την αυτόνομη οικιακή οικονομία που ίσχυε στην περιοχή μας, με συνταγές της περιοχής αλλά και παρασκευές διαφόρων προϊόντων με υπογραφή από κατοίκους του Καστορείου. Ήδη έχει αρχίσει η συλλογή των στοιχείων.

✓ Δημιουργία ιστοσελίδας, στην οποία θα αναδεικνύονται και θα παρουσιάζονται επίκαιρα θέματα.

Έντυπη εφημερίδα «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ιδιοκτήτης: Πολιτιστικός Σύλλογος Καστορείου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ταχυδρομική Διεύθυνση:

Καστόρειο Λακωνίας,
τ.κ. 23059
τηλ.: 6973208890, 6944377514
http://tokastoreion.blogspot.com
e-mail: kastorpoly@yahoo.gr

Εκδότης: Η Πρόεδρος Ευγενία Λαμπή

Αρχισυντάκτρια: Βαρβάρα Κεμερίδου

Συντακτική Επιτροπή

Βαρβάρα Κεμερίδου, Ευγενία Λαμπή, Γαρυφαλία Ρουμελιώτη, Θάνας Τζωρτζάκης, Γιάννης Αρφάνης.

Επιμέλεια Ύλης

Αγροτικά, Αθλητικά: Γιάννης Αρφάνης

Επιστημονικά: Ευγενία Λαμπή, Κων/νος Καλκανδής

Κοινωνικά: Ελένη Βλαχογιάννη, Καίτη Σμυρνιού

Οικονομικά: Κων/νος Καλκανδής,

Θάνας Τζωρτζάκης

Πολιτιστικά: Βαρβάρα Κεμερίδου,

Ευγενία Λαμπή

Φωτογραφικό υλικό: Βασ. Λαγανάς,

Γιάννης Αρφάνης, Γιώργος Κουρεμπής

Χορηγίες: Καίτη Σμυρνιού

Ρεπορτάζ: Γιώργος Κουρεμπής

Καστανιώτικα: Γιώργος Λαγανάς

Αναποκριτές

Καστόρι – Βόρειοι Δήμοι:

Δημητράκης Κραμποβίτης,

Θεόδωρος Αλαφγιαννης,

Παναγιώτης Λαμπράκης, Θανάσης

Δημητρακόπουλος

ΗΠΑ, Βοστώνη: Eugenia Markos,

Νέα Υόρκη: Panagiotis Pantazis,

Αλάσκα: Maria Bascous

Καστανιώτικα

Δόξες μεγάλες γνώρισε φέτος το βουνό. Στις 23 Αυγούστου με τη γιορτή της Παναγίας στη Μπουρσάκα και με την εορτή του Αγιάνην του Νηστευτή στις 29 Αυγούστου.

Τι έγινε στις δύο γιορτές θα το διαβάσετε στις στήλες της εφημερίδας μας από άλλες πένες, εμείς από εδώ θα επισημάνουμε: τη μεγάλη συμμετοχή των νέων στον Αγιάνην, που δείχνει ότι υπάρχει μέλλον για τον εορτασμό σε μια θέση δύσκολη όπου ευτυχώς δεν φθάνει το αυτοκίνητο, και την παρουσία των ξενιτεμένων πατριωτών μας, που επίσης δείχνει ότι παραμένει ζωντανή ακόμα η ανάμνηση του εορτασμού πάνω από την ξακουστή Ξεροβούνα. Τέλος για την ιστορία του πράγματος οι πρώτοι που ανέβηκαν στην κορφή του Αγιάνην γύρω στις 6:30 ήταν τα αδέρφια Θεοδώρα και Γιάννης Τσαρκαλής, παιδιά της Γιάννας Λαγανά -Τσαρκαλή, από την Σκούρα.

Άντε και του χρόνου.

Τα παλιά χρόνια (όχι και τόσο παλιά, πριν 30-40 χρόνια) αυτή η εποχή ήταν εποχή του τρύγου και για το χωριό μας.

Σε πολλές τοποθεσίες υπήρχαν αμπέλια, π.χ. Αραπόλιμνα, Μοναχή Ελιά, Κουτσουρούμπα, Αγιολιάς, Μεσονήσι κ.λπ. Δυστυχώς σήμερα δεν υπάρχει ούτε ένα, ναι σωστά το διαβάσατε, ούτε ένα αμπέλι.

Κάτι τα εργατικά, κάτι οι αρρώστιες, πασπαλισμένα και με κάτι εοκικές επι-

δοτήσεις χάθηκαν όλα.

Οι παλιές ποικιλίες τείνουν να εξαφανιστούν, όπως η ποικιλία “βεργέτη”, αυτή με τις μικρές μαύρες ρόγες. Ας ελπίσουμε πως κάποιος μερακλής πατριώτης θα δώσει νέα προή σε κανέναν αμπελώνα και ίσως δούμε και πάλι τρύγο και στην Καστανιά.

Φέτος τα νέα από τον κάμπο δεν είναι και τόσο καλά, δεν έχει “λαδιά”, λίγα πράγματα, “μόνο για το σπίτι” είναι η απάντηση από όλους.

Κάτι τα κρύα του χειμώνα με τις όψιμες παγωνιές, κάτι η παρατεταμένη ξηρασία των τελευταίων χρόνων, και τα ντεπόζιτα μένονα μισοάδεια με επιπτώσεις για την τοπική οικονομία.

Παραμονή της Παναγίας, 7 Σεπτεμβρη, ο Εμπορικός Σύλλογος διοργάνωσε λαϊκό γλέντι στην κεντρική πλατεία του χωριού με λαϊκή ορχήστρα, μπουζοπούλα ψημένη καλά, και παγωμένη μύρα. Ο «Πεινάω» με την ορχήστρα του, τα όμορφα τραγούδια και το ξεχωριστό κλαρίνο ξεσήκωσαν τους Καστανιώτες και όλους τους παρευρισκόμενους μέχρι πρωίας. Ήταν το τελευταίο ανοιχτό γλέντι για φέτος’ άντε τα κεφάλια μέσα και του χρόνου.

Από τα τέλη του 19ου αιώνα, γύρω στα 1880 και μετά, πολλοί Καστανιώτες άρχισαν να μεταναστεύουν για αναζήτηση καλύτερης τύχης.

Πρώτα στις Ηνωμένες Πολιτείες (ΗΠΑ), μετά Καναδά, Αυστραλία, Ν. Αφρική και τέλος στη Γερμανία.

Ο γράφων συγκεντρώνει στοιχεία, ιστορίες, τραγούδια, φωτογραφίες και άλλο υλικό για να γίνει ένα αφιέρωμα για τους ξενιτεμένους μας πατριώτες που το ξεκίνημά τους στα πικρά ξένα δεν ήταν ρόδινο. Γι’ αυτό όποιος θέλει μπορεί να στήσει γράμμα στην εφημερίδα μας ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση του “Καστανιώτη” glid@otenet.gr Φυσικά οι πηγές θα αναφερθούν και θα τύχουν και της ανάλογης προβολής και όλα τα ντοκουμέντα θα επιστραφούν.

Τα έχετε δει όλοι να βόσκουν πάνω από την Τίκλα, τα έχετε δει στο Σταυρούλη να κατεβαίνουν για πιουν νερό, τα έχετε δει να σταλιάζουν στην Κουτρομπέικη λάκκα ή στις Αντριούς τις λάκκες. Ο λόγος για το κοπάδι από άγρια γίδια του Γιάννη του Αλεξέα.

Πόσα έχει κανένας δεν γνωρίζει, το μόνο σίγουρο είναι ότι είναι ο μοναδικός με γίδια στο βουνό και η καθημερινή παρουσία του είναι εγγύηση για την προστασία του δάσους.

Δίκαια τον αποκαλούν “βασιλέα των ορέων” γιατί είναι πραγματι μοναδικός και το χαιρέται.

Τώρα αν αγαπητοί αναγνώστες βρείτε στα χασάπικα της περιοχής να πουλάνε άγριο κατσίκι Αλεξέα, αγοράστε το άφοβα, δεν έχει φάει τίποτε άλλο εκτός από κλαριά και χορτάρια του βουνού. Πάντα σε άριστη τιμή και το κυριότερο είναι πεντανόστιμο, θα με θυμηθείτε.

Ο Καστανιώτης

Το σημείωμα του εκδότη

Καθώς η καλοκαιρινή ραστώνη και χαλάρωση με τελευταίο «πιστό» το Σεπτέμβρη, που έχει εγκαταλείψει πια τις εποχικές υποχρεώσεις του, δίνουν τη θέση τους στο φθινόπωρο στην περισυλλογή και τον προγραμματισμό, τα πανηγύρια τέλειωσαν, η γουρουνοπούλα έχει χωνευτεί και τα κουτιά από τις μπίρες θα ήταν ευχής έργο να βρίσκονταν σε κάποιο κάδο ανακύκλωσης – άγνωστο φρούτο στην ελληνική επαρχία – η επιστροφή στην εργασία και στις όχι και τόσο ευχάριστες οικονομικές προβλέψεις δημιουργεί αβέβαια αισθήματα αισιοδοξίας.

Από το βήμα που μας δίνει τούτο το έντυπο θα προσπαθούμε να βάζουμε ορισμένα θέματα για προβληματισμό, με γνώμονα πάντα τις ιδιαιτερότητες, τις συνήθειες και το δυναμικό του τόπου μας. Αυτό το τεύχος έχει ένα αφιέρωμα στην ελιά, το δέντρο που ουσιαστικά έθρεψε, ανάστησε και σπούδασε πολλούς από εμάς και που μέχρι σήμερα αποτελεί ίσως το μοναδικό αγροτικό προϊόν το οποίο «εξάγεται» εκτός των ορίων του Δήμου Πελλάνας – τα τελευταία δύο χρόνια βέβαια δεν γίνεται ούτε κι' αυτό.

Η συντηρητική, ίσως αναπόφευκτη, επιλογή των κατοίκων της περιοχής μας να ορίσουν τις δραστηριότητές τους κατά μέγα μέρος γύρω από την καλλιέργεια της ελιάς φαίνεται να οδηγεί σε αδιέξοδο. Η ανυπαρξία οποιασδήποτε δραστηριότητας σχετικά με την προώθηση του ελαιολάδου με πλέον σύγχρονους τρόπους οδηγούσε στην αγωνιώδη αναμονή για μια καλύτερη τιμή από τον έμπορο, ο οποίος λειτουργούσε ως ενδιάμεσος για την εξαγωγή χύμα ελαιολάδου στην Ιταλία – εξάλλου το 80% της ελληνικής παραγωγής εξαγόταν στην Ιταλία χύμα, ώστε να τυποποιηθεί εκεί και να κυκλοφορήσει στη διεθνή αγορά με ιταλικό όνομα. Και βέβαια χρησιμοποιείται παρατατικός γιατί μετά την πώληση της ιταλικής Bertoli σε ισπανική εταιρεία το μονοπώλιο του ελαιολάδου διεθνώς ελέγχεται από τους Ισπανούς και κανείς δεν μπορεί να προβλέψει αν οι χύμα τόνοι που έφευγαν για την Ιταλία – και από το λιμάνι της Καλαμάτας - θα εξακολουθήσουν να εξάγονται και επομένως ο έμπορος θα περάσει από την περιοχή μας.

Η απουσία χάραξης από την Πολιτεία εθνικής στρατηγικής, όλα τα χρόνια, για την προώθηση του ελαιολάδου στις διεθνείς αγορές και την τυποποίηση – κατά βάση το ελληνικό τυποποιημένο ελαιόλαδο πουλάει μόνο στις χώρες που κατοικούν Έλληνες μετανάστες –, ο πόλεμος της ελληνικής βιομηχανίας τυποποίησης ελαίων προς όφελος των εξευγενισμένων σπορελαίων (είναι γνωστές οι δημόσιες παρεμβάσεις στελεχών μεγάλων ελληνικών βιομηχανιών εναντίον του ελαιολάδου το οποίο είναι τάχα χειρότερο από τα σπορέλαια διότι περιέχει πολλούς επιμολυντές) και οι παρωχημένες δομές των συνεταιρισμών από τις οποίες απουσιάζει πλήρως η βιομηχανική κουλτούρα, έχουν οδηγήσει το παρθένο ελαιόλαδο σε μια θέση όχι και τόσο περίβλεπτη στην ελληνική αγροτική οικονομία.

Και η μεν θεά Αθηνά κέρδισε την Αθήνα προσφέροντας τον κλάδο ελαίας, ορίζοντας στην ουσία την αλάθευτη άποψη των προγόνων μας για την ιερότητα του δέντρου και την αξία του καρπού του, εμείς σήμερα πρέπει να αγωνιστούμε, αν θέλουμε να εξακολουθούμε όχι μόνο να το τιμάμε και να το αγαπάμε αλλά και ορισμένοι να ζουν από αυτό. Ίσως ήρθε η ώρα για περισυλλογή, κατανόηση των εθνικών και διεθνών δεδομένων και επιλογή άλλων προοπτικών για την αξιοποίηση της ελιάς και των προϊόντων της με συνεργασίες και ανοιχτό μυαλό.

Εμείς και φέτος θα ευχηθούμε να ανοίξουν όλα τα λιωτρίβια μας και να δουλέψουν γεμίζοντας με το μυρωδάτο δώρο της γης μας τις λαδούσες μας, έστω κι αν πάλι και φέτος φαίνεται ότι η σοδειά θα είναι περιορισμένη. Και θα γιορτάσουμε τη γιορτή της Μπουκουβάλας το Σάββατο 29 Νοεμβρίου, που οργανώνεται με επιτυχία από το Σύλλογο Φίλων Ταυγέτου «Λουσίνα», βουτώντας μια φέτα καψαλισμένο ψωμί μέσα στον πράσινο θησαυρό. Και θα πούμε «και του χρόνου» και «κάθε χρόνο».

Παρθένο ελαιόλαδο και καταναλωτής

Παρθένο ελαιόλαδο είναι ο χυμός του καρπού της ελιάς. Το παρθένο ελαιόλαδο διακρίνεται σε κατηγορίες, ενώ υπάρχουν και άλλες κατηγορίες ελαιολάδου που προκύπτουν από την αξιοποίηση του μη βρώσιμου ως έχει παρθένου ελαιολάδου, ή από την αξιοποίηση του ελαιοπυρήνα που απομένει μετά την παραλαβή του ελαιολάδου. Οι κατηγορίες του βρώσιμου ελαιολάδου που κυκλοφορούν στην αγορά είναι :

Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο: είναι παρθένο ελαιόλαδο, δηλ. ελαιόλαδο που έχει παραχθεί μόνο με φυσικές και μηχανικές διαδικασίες, με τέλειο άρωμα και γεύση, με ελεύθερη οξύτητα όχι μεγαλύτερη από 0,8%.

Παρθένο ελαιόλαδο: είναι παρθένο ελαιόλαδο, με καλά οργανοληπτικά χαρα-

κτηριστικά, με ελεύθερη οξύτητα όχι μεγαλύτερη από 2,0%.

Ελαιόλαδο, είναι το μείγμα εξευγενισμένου ελαιολάδου και βρώσιμου παρθένου ελαιολάδου με οξύτητα όχι μεγαλύτερη από 1,0%.

Πυρηνέλαιο, είναι το μείγμα εξευγενισμένου πυρηνελαίου και βρώσιμου παρθένου ελαιολάδου με οξύτητα όχι μεγαλύτερη από 1,0%.

Το εξευγενισμένο ελαιόλαδο ή πυρηνέλαιο παραλαμβάνεται με εξευγενισμό (εξουδετέρωση, απόσπηση, αποχρωματισμό) του μειονεκτικού παρθένου ελαιολάδου ή του ακατέργαστου πυρηνελαίου αντίστοιχα.

Για την βελτίωση της ποιότητας και την προστασία του ελαιολάδου από την νοθεία του με άλλα έλαια, έχουν ορισθεί

τα φυσικο-χημικά και οργανοληπτικά χαρακτηριστικά του και έχουν υιοθετηθεί οι μέθοδοι για τον προσδιορισμό αυτών των χαρακτηριστικών. Στα κριτήρια ποιότητας περιλαμβάνονται οι προσδιορισμοί Οργανοληπτική αξιολόγηση, Ελεύθερη οξύτητα, Φασματοφωτομετρική ανάλυση στο υπεριώδες και Αριθμό υπεροξειδίων.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονισθεί ότι η χαμηλή οξύτητα του παρθένου ελαιολάδου δεν σχετίζεται πάντοτε με τα καλά οργανοληπτικά χαρακτηριστικά του, δηλ. η ελεύθερη οξύτητα δεν μπορεί να αξιολογήσει την γευστικο-οσφραντική ποιότητα του παρθένου ελαιολάδου.

Παρθένο ελαιόλαδο με άριστα χημικά και οργανοληπτικά χαρακτηριστικά παραλαμβάνεται όταν εφαρμόσουμε καλές πρακτικές στην καλλιέργεια, συγκομιδή,

αποθήκευση και διαδικασία ελαιοποίησης, όταν προστατεύσουμε το ελαιόλαδο από το φως, θερμότητα, αέρα και ίχνη μεταλλικών στοιχείων, όταν αποφύγουμε την για μεγάλο χρονικό διάστημα και σε ακατάλληλα μέσα αποθήκευση του ελαιολάδου.

Οι Έλληνες έχουμε την μεγαλύτερη ετήσια κατανάλωση λαδιού ανά άτομο. Όχι μόνο γιατί είμαστε μια από τις τρεις πρώτες ελαιοπαραγωγικές χώρες στον κόσμο. Όχι μόνο γιατί το ελαιόλαδο είναι εύγευστο και θρεπτικό, αλλά γιατί πάνω από όλα έχουμε συνειδητοποιήσει ότι το ελαιόλαδο σημαίνει σωματική και ψυχική υγεία.

Η υπεροχή του ελαιολάδου έναντι των άλλων λιπαρών ουσιών, οφείλεται στην εξαιρετικά μεγάλη περιεκτικότητά του σε μονοακόρεστα λιπαρά οξέα και στην ισορροπημένη περιεκτικότητά του σε ακόρεστα και κεκορεσμένα λιπαρά οξέα.

Επίσης είναι πλούσιο και σε άλλα στοιχεία υψηλής βιολογικής αξίας, όπως φαινόλες (αυξάνουν την αντίσταση στην οξειδωση), στερόλες (εμποδίζουν την απορρόφηση της χοληστερόλης από το έντερο), καροτένια (βοηθούν την ανάπτυξη του κυττάρου και αιμοποίηση και επιταχύνουν την διαδικασία της επουλώσης), τερπενικές αλκοόλες (βοηθούν την αποβολή της χοληστερόλης), τοκοφερόλες (εμποδίζουν την αυτοοξειδωση) και β-καροτίνη (αντιοξειδωτική και απαραίτητη για την όραση).

Το ελαιόλαδο που ο Όμηρος το ονόμασε υγρό χρυσάφι, πρέπει να πάρει την θέση που του αξίζει στην ζωή όλων των ανθρώπων. Οι τόσο ευεργετικές ιδιότητές του δημιουργούν όλες τις προϋποθέσεις για την εξάπλωσή του στην Διεθνή Αγορά.

ΕΦΗ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΙΑ ΛΑΖΑΡΑΚΗ

Χημικοί των Χημικών Εργαστηρίων της Γ. Γ. Καταναλωτή του Υπ. Ανάπτυξης

Παρουσία ρυπαντών στο παρθένο λάδι

Από το φθινόπωρο του 2005, σε αναλύσεις ελληνικών παρθένων ελαιολάδων που είχαν εξαχθεί σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διαπιστώθηκε παρουσία φθαλικών εστέρων. Η παρουσία αυτή αποδίδεται στη μετανάστευση των φθαλικών εστέρων από εύκαμπτους σωλήνες πολυβινυλοχλωριδίου (PVC) όπου χρησιμοποιούνται ως πλαστικοποιητές, δηλαδή για να δώσουν στο πλαστικό ιδιότητες ευκαμψίας. Πράγματι, σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε από το Γενικό Χημείο του Κράτους, διαπιστώθηκε ότι διατίθενται στην Ελληνική αγορά, εύκαμπτοι σωλήνες PVC, οι οποίοι περιέχουν μεγάλες ποσότητες μιγμάτων φθαλικών εστέρων. Τέτοιοι σωλήνες, όπως διαπιστώθηκε, χρησιμοποιούνται για μεταφορά ελαίων, τόσο σε μονά-

δες παραγωγής και επεξεργασίας (ελαιοτριβεία, βιομηχανία), όσο και κατά την εμπορία τους.

Οι φθαλικοί εστέρες αποτελούν τοξικές ουσίες με επίδραση στο ενδοκρινολογικό σύστημα και εξαιρετικά μικρές ανεκτές ημερήσιες δόσεις και χρησιμοποιούνται κάτω από αυστηρό έλεγχο στα υλικά που προορίζονται για επαφή με τρόφιμα. Παρά ταύτα εκατοντάδες τόνοι τέτοιων ουσιών παράγονται ετησίως από τη χημική βιομηχανία κυρίως για χρήση σε πλαστικά υλικά. Μετά από ενέργειες του Γενικού Χημείου του Κράτους και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δρομολογήθηκε η αντικατάσταση όλων των εύκαμπτων σωλήνων από PVC οι οποίοι περιέχουν φθαλικούς εστέρες ως πλαστικοποιητές, και χρησιμοποιούνται

για τη μεταφορά των ελαίων σε όλα στάδια παραγωγής, επεξεργασίας και εμπορίας των, και φυσικά στα ελαιοτριβεία. Κατάλληλοι σωλήνες κυκλοφορούν στην αγορά και είναι ανοξειδωτοί ή πλαστικοί από ελαστομερές όπου επιτυγχάνεται η ελαστικότητα χωρίς την παρουσία φθαλικών εστέρων.

Μετά από συνεχείς παρεμβάσεις έγινε αντικατάσταση στο μεγαλύτερο ποσοστό των σωλήνων με αποτέλεσμα η εικόνα των παρθένων ελαιολάδων κατά την ελαιοκομική περίοδο 2007-2008 να παρουσιάζεται καλή.

Συμβουλή: Στο ελαιοτριβείο που θα βγάλετε το λάδι σας ελέγξτε τους σωλήνες να είναι κατάλληλοι.

Ε. Λαμπή

Φωτο: Βασ. Γεωργιάδης

Από τα λιθάκια στο φυγόκεντρο

Φωτο: Βασ. Γεωργιάδης

Η ελιά, βασική διατροφική αξία και πλούτος της περιοχής, ευδοκίμωσε και καλλιεργούνταν δίνοντας παρθένο ελαιόλαδο, την τροφή – φάρμακο που γλύτωσε τους κατοίκους από τη λημοκτονία ακόμα και τα δύσκολα χρόνια της κατοχής. Μέχρι το 1950, περίπου, πολλά ελαιοτριβεία – λιθάκια υπήρχαν στο χωριό για την παραλαβή του λαδιού από τις ελιές. Στο Γυμνάσιο της Βασιλικούλας Γεωργοπούλου, το Καλογερίκο

στον Άγιο Μάμα, των Νικητάκη και Πουλάκου στα Χασάπικα και το Διπλαρείο στο Μεσοχώρι. Η τεχνική τους βασιζόταν στο σπάσιμο των ελιών με λίθινους τρίβεις οι οποίοι περιστρέφονταν με ζώα και στη συνέχεια ο ελαιοπολτός στιβόταν μέσα σε ντορβάδες σε πιεστήρες με την πλάτη των εργατών. Οι λιτρουβαραίοι κουβαλούσαν τις ελιές και το λάδι (σε λαδούσες) στα σπίτια με τα άλογα και τα μουλάρια. Ένα

ποτήρι κρασί ήταν το φίλημα άντε και κανένας μεζές από παστό ή σίχλες παστές κι' αυτές.

Καθώς η τεχνολογία προχωρούσε το χωριό απόκτησε εργοστάσια, το Μπρίκι που δούλευε με ατμό και τον Αγρότη. Σήμερα αρκετά ελαιοτριβεία δραστηριοποιούνται στην ευρύτερη περιοχή μερικά από τα οποία με σύγχρονο εξοπλισμό.

Πληροφορίες:
Σπύρος Αλειφέρης
Καλλιφρόνη Λαμπή

Ελαιόλαδο: Σύνθεση, συστατικά, σχηματισμός

Το ελαιόλαδο είναι φυσικός χυμός και λαμβάνεται από τον ελαιόκαρπο αποκλειστικώς με μηχανικές ή άλλες φυσικές μεθόδους υπό συνθήκες θερμικές που δεν συνεπάγονται αλλοίωση της ποιότητας και της βιολογικής του αξίας.

ΓΡΑΦΕΙ Ο

**N. Θεοδωρακόπουλος,
Δ/ντής Δ/σης Γεωργίας
Νομαρχίας Λακωνίας**

Χημικώς είναι μίγμα εστέρων της γλυκερίνης (τριγλυκερίδια) με τα ανώτερα

λιπαρά οξέα.

Στο ελαιόλαδο υπάρχουν και άλλα συστατικά χρήσιμα στον ανθρώπινο οργανισμό, τα ελεύθερα λιπαρά οξέα, φωσφατίδια, στερόλες, φαινόλες, τοκοφερόλες, χρωστικές, ρητινοειδείς και ζελατινοειδείς ουσίες και οι πολύτιμες βιταμίνες.

Ο σχηματισμός του ελαιολάδου λαμβάνει χώρα εντός του ελαιοκάρπου μετά την ζυλοποίηση του πυρήνος (αρχές Αυγούστου) και τελειώνει περί τα μέσα Δεκεμβρίου.

Οι παράγοντες που επιδρούν στην ωρίμανση και ελαίωση του ελαιοκάρπου είναι η ποικιλία, η ηλικία, το κλίμα, το έδαφος, οι καλλιεργητικές φροντίδες και η αφθονία της καρποφορίας.

Η σύνθεση του ελαιολάδου σε λιπαρά οξέα δεν είναι σταθερή και εξαρτάται από την ποικιλία και τις εδαφοκλιματικές συνθήκες της περιοχής καλλιέργειας των ελαιόδένδρων. Τα ακόρεστα οξέα έχουν το μεγαλύτερο ποσοστό. Το ελαϊκό έρχεται πρώτο, και ακολουθούν το λινελαϊκό, το λινολενικό και το αραχιδονικό. Από τα κορεσμένα πρώτο είναι το παλμιτικό και ακολουθεί το στεατικό.

Τα κύρια γλυκερίδια είναι αυτά του ελαϊκού οξέος και αποτελούν το 70 - 800/0 του βάρους του ελαιολάδου. Το υπόλοιπο ποσοστό 20 - 300/0 καλύπτουν τα γλυκερίδια των λοιπών λιπαρών οξέων.

Τα όρια μέσα στα οποία ευρίσκεται η περιεκτικότητα του ελαιολάδου σε λιπαρά οξέα

είναι ελαϊκό 56 - 830/0, στεατικό 0,5 - 50/0, παλμιτικό 7,5 - 200/0, Λινολενικό 0,0 - 1,50/0 και λινελαϊκό 3,5 - 200/0. Η θερμοκρασία, η υγρασία, το υψόμετρο και γενικότερα η γεωγραφική θέση επηρεάζουν την ακορεστότητα του ελαιολάδου. Η μείωση της θερμοκρασίας, η αύξηση της υγρασίας και του υψομέτρου αυξάνουν την ακορεστότητα του. Το Ελληνικό ελαιόλαδο λόγω των ευνοϊκότερων συνθηκών ελαιογένεσης είναι περισσότερο λεπτόρευστο και ακόρεστο από τα λάδια των νοτίων περιοχών της Μεσογείου, που είναι παχύτερα λόγω της μεγάλης περιεκτικότητας σε στερεά γλυκερίδια παλμιτικού και στεατικού οξέος και η ακορεστότητα τους μικρότερη.

Το ελαιόλαδο σε σχέση με τα σπορέλαια περιέχει περισσότερο ελαϊκό και λιγότερο λινελαϊκό και λινολενικό. Τα δύο τελευταία οξέα οξειδώνονται εύκολα και γι' αυτό τα σπορέλαια ταγγίζουν γρήγορα, και έχουν μεγάλη αστάθεια, εν αντιθέσει προς το ελαιόλαδο που έχει μεγάλη ανθεκτικότητα στην οξείδωση. Οι τοκοφερόλες και οι φαινόλες που απαντώνται στο ελαιόλαδο συνιστούν φυσικά αντιξειδωτικά αυτού και συμβάλλουν στη διατήρησή του επί μακρόν χωρίς αλλοιώσεις.

Άρωμα - Γεύση

Το άρωμα και η γεύση του ελαιολάδου οφείλονται στην παρουσία γευστικών και αρωματικών συστατικών (υδρογονάνθρακες - αλδεύδες - αλειφατικές αλκοόλες). Η μεγαλύτερη συγκέντρωση αυτών παρατηρείται κατά την περίοδο που ο καρπός αλλάζει χρώμα από πράσινο - κίτρινο σε μελανό. Είναι η περίοδος έναρξης της ωρίμανσης. Στη συνέχεια μειούνται τα γευστικά και αρωματικά συστατικά. Αυτός είναι ο λόγος που τα αγουρέλαια παρουσιάζουν άριστη γεύση και άρωμα.

Βιταμινική αξία

Η βιταμινική αξία του ελαιολάδου οφείλεται κυρίως στη βιταμίνη Α και στην Ε. Είναι όμως πλούσιο και σε βιταμίνες D, Κ, Β και C. Η βιταμίνη Ε εκτός από το ότι η παρουσία της διευκολύνει την αξιοποίηση των λιπαρών οξέων, θεωρείται ως απαραίτητος παράγοντας

για τη διατήρηση της κανονικής αναπαραγωγικής ικανότητας του οργανισμού και ασκεί προφυλακτική δράση εναντίον της αρτηριοσκλήρωσης και του εμφράγματος του μυοκαρδίου.

Αφομοίωση - Βιολογική - Φαρμακευτική αξία

Το ελαιόλαδο αφομοιώνεται καλύτερα από όλα τα σπορέλαια από τον ανθρώπινο οργανισμό. Ο βαθμός αφομοίωσης του λαδιού δύναται να φθάσει το 980/0 και διευκολύνει την απορρόφηση των λιποδιαλυτών βιταμινών που περιέχονται σε αυτό. Στο σπινέλιαιο η αφομοίωση φθάνει μέχρι το 910/0.

Το ελαιόλαδο πέπεται από τον ανθρώπινο οργανισμό σε ιδανικό βαθμό, και οφείλεται στην εξισορροπημένη χημική σύνθεση και στις άριστες οργανοληπτικές του ιδιότητες.

Προκαλεί αυξημένη έκκριση της χολής, διεγείρει την έκκριση πεπτικών υγρών, δρα μαλακτικά στο βλενογόνο του δωδεκαδακτύλου, προστατεύει από τα έλκη και τις γαστρίτιδες. Μειώνει τα συμπτώματα της χολολιθίασης, τη χοληστερίνη του αίματος, διευκολύνει την χώνευση, τονώνει τα εξασθενημένα άτομα, προστατεύει τους χρήστες από την κολίτιδα και την δυσκοιλιότητα. Αποτελεί τροφή υψηλής βιολογικής αξίας και ένα γραμμάριό του περιέχει 9,3 θερμίδες έναντι 4,1 θερμίδων που περιέχουν το σάκχαρο και το λεύκωμα.

Η μεγάλη βιολογική αξία του λαδιού οφείλεται στην αναλογία του λινελαϊκού οξέος και της βιταμίνης Ε. Όταν η σχέση αυτή είναι μεγαλύτερη από 0,79, εκφρασμένη σε χιλιοστόγραμμα βιταμίνης Ε ανά γραμμάριο λινελαϊκού οξέος, τα συστατικά αυτά ευρίσκονται σε ιδανική αναλογία και δίδουν στο προϊόν υψηλή βιολογική αξία. Για το ελαιόλαδο η σχέση αυτή είναι 1,87 και για τα σπορέλαια κυμαίνεται από 0,3 (σπινέλιαιο) - 0,5 (αραβοσίτλειο). Όταν η παραπάνω σχέση αποκλίνει πολύ από την ιδανική, παρουσιάζονται στον ανθρώπινο οργανισμό λειτουργικές επιπλοκές.

Η άποψη ότι μόνο το πολυακόρεστα λάδια μειώνουν την χοληστερίνη στο αίμα είναι εσφαλμένη, διότι διαίτες πλούσιες σε πολυακόρεστα οξέα, όπως είναι τα σπορέλαια, κατέληξαν σε μείωση της χοληστερίνης στον ίδιο βαθμό. Η υπερκατανάλωση σπορελαίων έχει δημιουργήσει πολλά ερωτηματικά και επιφυλάξεις, λόγω των κινδύνων που προέρχονται από τα προϊόντα οξειδωσής των και των αυξημένων αναγκών του οργανισμού σε βιταμίνη Ε.

Τις ανάγκες του ανθρώπινου οργανισμού σε πολυακόρεστα οξέα (λινελαϊκό - λινολενικό) καλύπτει η καθημερινή χρήση του ελαιολάδου ως λιπαρής ουσίας, χωρίς παρενέργειες και με λιγότερους θανάτους από εμφραγμα μυοκαρδίου.

Το ελαιόλαδο οξειδώνεται λιγότερο από τα σπορέλαια κατά το μαγείρεμα και το τηγάνισμα, διότι περιέχει μικρότερο ποσοστό πολυακόρεστων και μεγαλύτερο ποσοστό μονοακόρεστων. Αυτό έχει μεγάλη σημασία διότι στο ελαιόλαδο κατά το τηγάνισμα παράγονται στο ελάχιστο τα προϊόντα της οξείδωσης, που είναι τα υπεροξειδία, τα πολυμερή και τα προϊόντα διάσπασης των υπεροξειδίων και τα οποία επιδρούν δυσμενώς στο ήπαρ, καρδιά και αρτηρίες. Η ίδια ποσότητα ελαιολάδου δύναται να χρησιμοποιηθεί πολλές φορές για τηγάνισμα και οι δυσάρεστες συνέπειες, που είναι δυνατόν να συμβούν στον ανθρώπινο

οργανισμό από το ελαιόλαδο κατά την επανειλημμένη χρήση του στο τηγάνισμα, είναι πολύ λιγότερες από αυτές που προκαλούνται από τα σπορέλαια που υποβάλλονται στις ίδιες συνθήκες.

Η υψηλή βιολογική αξία και η υπεροχή του ελαιολάδου έναντι των σπορελαίων οφείλονται στα κάτω χαρακτηριστικά του.

- Στην ισορροπημένη σύνθεσή του σε λιπαρά οξέα.

- Στην άριστη σχέση της βιταμίνης Ε και του λινελαϊκού οξέος.

- Στην ύπαρξη του υδρογονάνθρακα σκουαλενίου σε μεγάλη περιεκτικότητα, που λαμβάνει ενεργό μέρος στο μεταβολισμό.

- Στην μεγάλη περιεκτικότητα σε λινελαϊκό οξύ (100/0) και λοιπά λιπαρά οξέα, που καλύπτουν τις ανάγκες του ανθρώπινου οργανισμού, όταν το ελαιόλαδο χρησιμοποιείται ως κύρια πηγή λιπαρών ουσιών.

Η φαρμακευτική αξία του ελαιολάδου είναι γνωστή από την αρχαιότητα. Χρησιμοποιήθηκε ως φάρμακο το ίδιο, ως φορέας και ως καλλυντικό. Ως φάρμακο χρησιμοποιείται κατά της δυσπεψίας, της δυσκοιλιότητας, του έλκους του δωδεκαδακτύλου, παθήσεων του παχέος εντέρου, κατά της χολολιθίασης, κατά παθήσεων του δέρματος, του ήπατος, των θρομβώσεων κ.λπ.

Το ελαιόλαδο χρησιμοποιείται και ως βάμμα με διάφορα βότανα για πολλούς θεραπευτικούς σκοπούς στη λαϊκή Ιατρική δια μέσου των αιώνων. Ως βότανα χρησιμοποιούνται διάφορα βαλσαμικά φυτά τα οποία με την έκθεσή τους στον ήλιο με ελαιόλαδο, εντός υάλινων δοχείων, αεροστεγώς κλεισμένων, για 15 - 30 ημέρες, δίδουν το λεγόμενο "βάμμα" το οποίο περιέχει κόμμεα, ρητίνες και λοιπές φαρμακευτικές ουσίες και χρησιμοποιείται για τη θεραπεία παθήσεων του στομάχου, δωδεκαδακτύλου, παχέος εντέρου, πρωκτού, δέρματος, του κυκλοφοριακού και του νευρικού συστήματος.

Οι ιδιότητες του ελαιολάδου που αναφέρθηκαν δείχνουν την βιολογική και θρεπτική του αξία για τον ανθρώπινο οργανισμό ως λιπαρό προϊόν και ως φάρμακο. Θα πρέπει να θεωρηθεί από όλους μας Εθνικό προϊόν, υψηλής βιολογικής αξίας, με μεγάλη κοινωνική και οικονομική σημασία, και να το διατηρήσουμε ως βασικό είδος διατροφής για την ικανοποίηση των αναγκών μας σε λιπαρά.

Εθνική στρατηγική θα πρέπει να είναι η εκπαίδευση για το ελαιόλαδο, η διαφήμισή του από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και η οργάνωση της τυποποίησης - διακίνησης - εμπορίας. Η επίτευξη των στόχων αυτών θα συμβάλει στην αύξηση της εγχώριας κατανάλωσης και των εξαγωγών του, θα ομαλοποιήσει την απορρόφησή του και γενικότερα θα έχει θετική επίδραση στην αγροτική οικονομία της χώρας.

Βιβλιογραφία:

Για την ολοκλήρωση της εργασίας αυτής χρησιμοποιήθηκε η παρακάτω βιβλιογραφία. - Διεθνές συμβούλιο ελαιολάδου: Ελαιόλαδο και υγεία

- Α. Κυριτσόκης: Το ελαιόλαδο

- Υπουργείο Γεωργίας: Το λάδι

- Ν. Θεοδωρακόπουλος: Η Ελιά και τα προϊόντα της

Ίδιωματισμοί τῆς περιφέρειας τῶν χωριῶν τοῦ Δήμου Πελλάνας Λακωνίας

Μερικοί μπορεῖ νά χρησιμοποιοῦνται καί σέ ἄλλα μέρη.
Ἄξιζει νά διατηροῦνται αὐτές οἱ ἰδιαιτερότητες πού δίνουν
ένα χρῶμα στή ζωή μας.

Συλλογή Εὐαγγέλου Ἀνδριανοῦ*

ΙΔΙΩΜΑΤΙΣΜΟΙ ΔΗΜΟΥ ΠΕΛΛΑΝΑΣ

Ν

Νάκα = Φορητό μέσο μεταφορᾶς τοῦ μωροῦ. Ἐνα δέρμα ἢ χοντρό ὕφασμα μέ δυό ξύλα στίς ἄκρες καί μέ μία λουρίδα πού ἔβαζε ἐκεῖ ἢ μητέρα τό μωρό, τό κρέμαγε στόν ὦμο καί τό ἔπαιρνε μαζί της στό χωράφι ὅπου δούλευε.

Ντεροκόβομαι = ὑποφέρω, κυρίως ἀπό πόνους στήν κοιλιά.

Ξ

Ξελουκάω = καθαρίζω τόν καρπό τοῦ ἀραποσιτιοῦ ἀπό τά φύλλα του.

Ξεμπροσκάρω = ἀπολύω τά ὑγρά ἀφοῦ καθαρίσω τήν ἀπόφραξη.

Ξενοδιαβάζω = ἀλλάζω τά σπασμένα κεραμίδια τῆς στέγης μέ νέα, [στό Καστόρειο, ἴσως ἀπό τό διαβαίνω καί βάζω ξένα, δηλαδή ἄλλα κεραμίδια].

Π

Παλαμοδέρνω = γυρίζω ἐδῶ καί ἐκεῖ κατάκοπος χωρίς νά φέρνω ἀποτέλεσμα.

Παναΐτσες = μικρά λευκά ἄνθη μέ ὠραῖο λεπτό ἄρωμα.

Παραγόνι = ὁ χώρος δίπλα ἀπό τό τζάκι.

Πινάκλι = μικρό ξύλινο δοχεῖο γιά τό φαγητό πού ἔπαιρναν οἱ ἀγρότες στά χωράφια.

Πρωτιό = καυστικό ὑγρό πού

παράγεται κατά τή διαβροχή τοῦ ἀσβέστη.

Πρωτορράκι = τό πρῶτο ἀπόσταγμα ἀπό τά τσίπουρα, πολύ δυνατό ποτό.

Ρ

Ρίμπος = μικρό πουλάκι μέ κόκκινο λαίμο. Μεταφορικῶς ὁ μικροκαμωμένος ἄνθρωπος.

Ρουμπούκι = ὁ καρπός τοῦ ἀραποσιτιοῦ.

Ρουπάκι = τό μικρό δένδρο βελανιδιά σέ μέγεθος θάμνου.

Ρουτζώνω = γίνομαι σκυθρωπός ἀπό θυμό ἢ πείσμα.

Σ

Σαῖσμα = χοντρό ὕφαντό ἀπό μαῦρο γίδινο μαλλί. Χρησιμοποιεῖται κυρίως γιά τό στρώσιμο κρεβατιοῦ ἢ πατώματος.

Σαϊκώνω, σαϊκόνομαι = ἀσφαλίζω, ἀσφαλίζομαι γερά, κυρίως κατά τοῦ κρύου, ντύνομαι βαριά.

Σαλαβακή = θόρυβος ἀπό πολλούς ἀνθρώπους ἢ ζῶα.

Σβωλοκοπάω = ἀκολουθῶ τό ἀλέτρι καί σπάζω τούς βώλους πού γίνονται κατά τό ὄργωμα.

Σέκιο = μεταλλικός στρογγυλός κουβάς.

Σεργούνι = διαπόμπευση. Τόν ἔβγαλε σεργούνι = τόν ἔκαμε ρεζίλι δημοσίως.

Σιφονιάω = στεγνώνω.

Σκλαβάκια = τό παιδικό παιχνίδι ἀμπάριζα. Οἱ παίκτες κάθε μιᾶς ἀπό τίς σέ δυό ἀντικρι-

στές σειρές προσπαθοῦν νά αἰχμαλωτίσουν παῖκτες τῆς ἀντίθετης σειρᾶς.

Σμερδάκι = μικρό πονηρό πνεῦμα τῆς λαϊκῆς δοξασίας. Κυρίως στό Γεωργίτσι.

Σκουτί = το ρούχο.

Σουρτούκι = παλιάνθρωπος.

Σουσουνούρα = ἡ σουσουράδα.

Σπηγέρο = τό ὄρθιο ξύλο στό κέντρο τοῦ ἄλωνιου ἀπό τό ὁποῖο δένεται τό ἄλογο πού ἄλωνίζει.

Στρωσίδια = αὐτά πού χρησιμοποιοῦνται γιά τό στρώσιμο τοῦ κρεβατιοῦ.

Σύγκριες = δυό γυναῖκες στό ἴδιο σπίτι, συνήθως νύφη καί πεθερά.

Συναυλακάρηδες = αὐτοί πού ποτίζουν τά κτήματά τους ἀπό τό ἴδιο αὐλάκι.

Τ

Ταρακλιάς = ψηλός καί ἀσουλούπωτος ἄνδρας.

Τεμπιχιάζω = προειδοποιῶ μέ ἀυστηρότητα, κάνω κάποιον ἔντονα προσεκτικό.

Τίκλα = ἐπίπεδη πέτρινη πλάκα καί μεγάλη πέτρα μέ ἐπίπεδη ἐπιφάνεια. Τίκλα λέγεται καί τό σύνολο τῶν ὑψωμάτων σά νότια τοῦ Καστορείου.

Τικλώνω = γεμίζω μέ πολύ καπνό ἢ ὀμίχλη ὥστε νά μή βλέπω.

Τρακάδα = τακτοποιημένος σωρός καυσόξυλων.

Τράσιτο = μεγάλο ὕφαντό σακί.

Τρυγητής = ὁ μήνας Σεπτέμβριος

Τσαλαμακανάω = φλυαρῶ ἢ φιλονικῶ μέ θόρυβο.

Τσότρα = μικρό ξύλινο στρογγυλό βαρελάκι, εἰδικό γιά τή ρακή.

Φ

Φλέτσια = τά φύλλα τοῦ καρποῦ τοῦ ἀραποσιτιοῦ.

Χ

Χλιαμπούτα = πολύ χλιαρό ὑγρό, κυρίως νερό.

Χοιροκάδι = μακρόστενο ξύλινο δοχεῖο στό ὁποῖο φυλάγεται τό χοιρινό κρέας μετά τό κάπνισμα καί τό βράσιμο.

Χονδρικά = τά χονδρά ὕφанта ὅπως παπλώματα, ἄλλα σκεπάσματα τοῦ κρεβατιοῦ καί αὐτά πού χρησιμοποιοῦνται γιά τό στρώσιμο τοῦ πατώματος.

Χορήγι = ὁ ἀσβέστης.

Χουρχουλιός = νυχτοπούλι πού ἀκούγεται σέ περίοδο ὑγρασίας.

Ψ

Ψαῖλα = πρόχειρος, ἀπεριποίητος καί ἀκατάστατος χώρος διαμονῆς μέ ἐλάχιστα πράγματα.

* Ὁ Εὐαγγέλος Ἀνδριανός εἶναι ἐπίτιμος ἀρεοπαγίτης, κατοικεῖ στό Καστόρι - Καστανιά

Ανηφορίζοντας

Στα πόδια μας ο κάμπος
κοιμάται· οι πρώτες ακτίδες
του ήλιου καιρετάνε τη Μάχη
και τον Άγιο Παντελεήμονα, τα
Χάνια, τη Τραμμένι Πέτρα, τη
Βασιονιά, το Βαρδυνιάτικο με
τους Κανάρους, την Κορομηλιάσα,
τον Αέρα και την Ξεροβούνα.

Και οι Καστανιώτες εδώ για
άλλη μια φορά, ήρθαν από
παντού, από Αμερική από τον
Καναδά από την Αυστραλία, από

έχες τις γυναιές της Εγγιάδας, από
το κυριά.

Ήρθαν το "μυρωτικό" μονοπάτι
για να έρθουν στη κάρη του,
να ανάγουν ένα κορί για το
αντάμμιμα άλλη μια φορά σε
ταύτο το κορφοβούνι, για μια
ενή.

Και του κρένου!

Κείμενο - φωτογραφία

Τ. Παπανός

Μέσα σε κατάνυξη και κάτω από ένα
λαμπρό ήλιο στις 29 Αυγούστου
έγινε ο εορτασμός του Αγιάνη του
Νηστευτή στον ομώνυμο ναό που
βρίσκεται στην κορφή της Ξεροβού-
νας, σε υψόμετρο 1372 μ.

Αποβραδής πάνω από 15 νέοι του χωριού ανη-
φόρισαν για την κορφή όπου και διανυκτέρευσαν
δίπλα στη φωτιά, όπως παλιά.

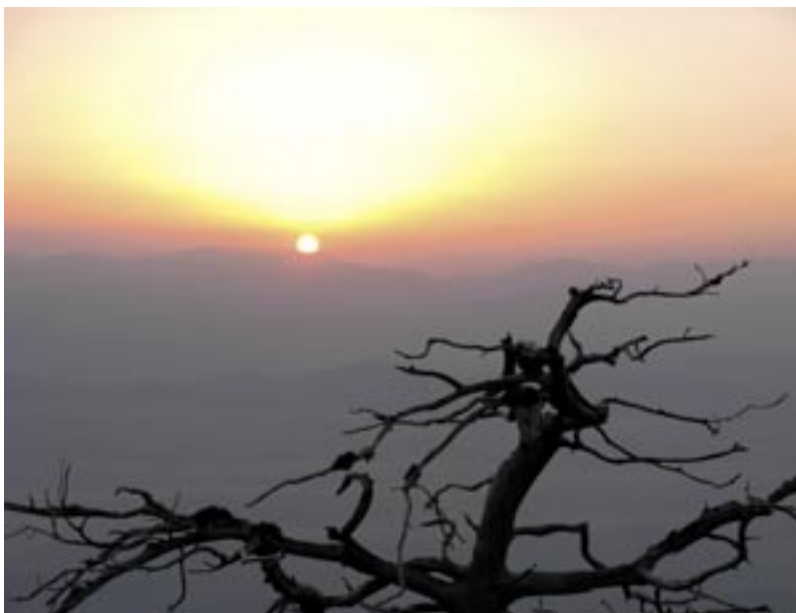
Ανήμερα, από πολύ πρωί, δεκάδες Καστανιώ-
τες από όλα τα μέρη άρχισαν να ανηφορίζουν για
την εκκλησία.

Η διαδρομή δύσκολη αλλά μαγευτική και εκεί,
στο τέλος του μονοπατιού, η μεγάλη λάκκα γεμάτη
ανθισμένους κρόκους· λίγα βήματα ανηφόρας και
εμπρός στα πόδια μας ξεπροβάλλει η εκκλησία του
Αγιάνη.

Οι γυναίκες και τα μικρά κορίτσια μάζεψαν τα
όμορφα λουλούδια των άγριων κρόκων και στόλι-
σαν την εικόνα του Αγίου.

Ο εφημέριος του χωριού μέσα σε κατάνυξη
τέλεσε τη θεία Λειτουργία και στο τέλος έξω
από το ναό ευλόγησε τους άρτους, όπως γίνεται
πολλά χρόνια τώρα, και μετά το πέρας της θείας
Λειτουργίας οι άρτοι μοιράστηκαν στους παρευρι-
σκόμενους.

Υπενθυμίζουμε ότι πέρυσι δεν έγινε θεία

στον Άι Γιάννη

Μετά τη Λειτουργία ο «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ» κέρασε νηστίσιμα στη Λουσίνα. Ο Γιάννης Σμυρνιός πρόσφερε δροσερό κρασί και ο Τζακ καρπούζια και πεπόνια δικής του παραγωγής. Νομίζω νοστιμότερα δεν έχουμε ξαναφάει.

Λειτουργία λόγω των καταστροφικών πυρκαγιών.

Όπως γίνεται χρόνια τώρα, έγινε και φέτος η καταμέτρηση των πιστών από τον Χρίστο Κορτζή και ήμασταν 152, οι άρτοι ήταν 5, όλοι με ζάχαρη, και είχαν μεταφερθεί στον ώμο από τους πιστούς.

Πρέπει να σημειώσουμε πέραν των άλλων την παρουσία των αειθαλών πατριωτών μας Ευαγ. Ανδριανού, Ι. Ρεζίνη και Π. Παπαθεοφιλόπουλου.

Παρευρέθησαν επίσης τα Δ.Σ. των Συλλόγων "ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ Η ΛΟΥΣΙΝΑ" με επικεφαλής τον αντιπρόεδρο κ. Γ. Λιναρδάκη και του "ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ" με επικεφαλής την πρόεδρο κ.

Ευγ. Λαμπή.

Πρέπει να πούμε ότι η εκκλησιά είναι σε πολύ καλή κατάσταση - μην ξεχνάμε ότι το περιβάλλον το χειμώνα είναι αλπικό - και αυτό οφείλεται στον Σύλλογο "Φίλοι του βουνού - Λουσίνα", όπως και η καλή κατάσταση του μονοπατιού (σήμανση, διαμόρφωση κ.λπ.). Η νέα σκεπή στο ναό έγινε δωρεάν από τον εργολάβο Β. Λαγανά.

Μετά το τέλος της θείας Λειτουργίας οι προσκυνητές κατέβηκαν άλλοι στη Λουσίνα άλλοι στην Μπουρσάκα και στα Καμάρια όπου έφαγαν τα νηστίσιμα τους.

Άντε και του χρόνου.

Γ. Λαγανάς

Πολλούς επισκέπτες και καλεσμένους του «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ» οδήγησε τα χαράματα στην κορυφή, να βιώσουν την ανατολή του ήλιου, ο Γιώργος Δαγριτζίκος - Τζακ.

Η ζωή και η δράση μας

Στα πλαίσια του εορταστικού διήμερου στις 27 Ιουλίου, μετά τη θεία Λειτουργία πραγματοποιήθηκε ημερίδα που διοργάνωσε ο Δήμος Πελλάνας σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό μας Σύλλογο «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ» στο Πολιτιστικό Κέντρο «Ελένη Μπακλή». Στην ημερίδα που προλόγισε και συντόνισε ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Γεωργίας Σπάρτης κ. Ν. Θεοδωρακόπουλος, μίλησαν κατά σειρά, οι χημικοί κ.κ. Μ. Λαζαράκη και Ε. Χριστοπούλου με θέμα «Ποιοτικά χαρακτηριστικά του παρθένου ελαιόλαδου», ο κ. Γ. Νικολέτος με θέμα «Φαρμακευτικά φυτά», ο γεωλόγος κ. Νικόλαος Διον. Καραλαίμας με θέμα «Υδροφόρος ορίζοντας της περιοχής μας» και η εκπρόσωπος από το Υπουργείο Αγρ. Ανάπτυξης & Τροφίμων κ. Ε Τζαβάρα με θέμα «Πολιτικές του Υπουργείου σχετικά με το ελαιόλαδο».

Το βράδυ της ίδιας ημέρας στην πλατεία, με ενέργειες του Δήμου Πελλάνας, πραγματοποιήθηκε έκθεση βιβλίου και δόθηκε παράσταση του **Καραγκιόζη**.

Την 29 Αυγούστου 2008, ο Πολιτιστικός Σύλλογος «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

διοργάνωσε ημερίδα με θέματα: Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής για την αντιμετώπιση παρασίτων και ζιζανίων, με ομιλήτρια την Επικ. Καθηγήτρια της Εργ, Γεωργίας του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών και Έλεγχοι Υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών Ουσιών στα τρόφιμα, με ομιλήτη τον Δρ. Γ. Μηλιάδη από το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο.

Άκρως ενδιαφέρουσα η παρουσίαση από την ανάδοχο εταιρεία «Κοινοπραξία ΜΟΡΕΑΣ» για την παραεωρώτια οδική αρτηρία που οργανώθηκε από τον Πολιτιστικό Σύλλογο «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ» την 19 Σεπτεμβρίου 2008.

Ο Πρόεδρος του Αγροτικού Συνεταιρισμού κ. Χρ. Καραλαίμας ζήτησε και παρέλαβε μετά από τις προβλεπόμενες νόμιμες διαδικασίες από την Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Λακωνίας, τρεις υδατοδεξαμενές χωρητικότητας 9 τόνων η κάθε μία, για πυρόσβεση ή άρδευση και οι οποίες τοποθετήθηκαν, μετά από έγκριση του Δήμου Πελλάνας, μία στο βουνό, μία στον κάμπο και η άλλη στο Καστόρειο. Επίσης πληροφορηθήκαμε

ότι έκανε ενέργειες, μετά από καθοδήγηση του συμπατριώτη μας γεωπόνου Νίκου Αρκουδηλού, για ένταξη όλης της περιοχής του Δήμου μας στο σχέδιο «ΤΡΟΥΦΑ» που αφορά σε επιδοτούμενο αναπτυξιακό πρόγραμμα των ορεινών και ημιορεινών περιοχών.

Ο Σύλλογος Φίλων του Δάσους Ταϊγέτου «Η ΛΟΥΣΙΝΑ» υδροδότησε την υδατοδεξαμενή πυρόσβεσης που τοποθετήθηκε στο βουνό και, μετά από ενέργειές του, δόθηκε πυροσβεστικό υλικό στα μέλη του Συλλόγου από το Ίδρυμα Λάτση.

Παράπονα εκφράζουν οι Κατωκαμαριώτες για την απόσυρση του κάδου απορριμμάτων από τον κεντρικό δρόμο επειδή δεν χωράει να περάσει το απορριματοφόρο. Δεν τους έφτανε το πρόβλημα με το νερό, ψάχνουν πού να πετάξουμε και τα σκουπίδια.

Μήπως πρέπει να γίνει κάτι ώστε όταν βρέχει να μην έρχεται στις βρύσες μας θολό νερό από τη δεξαμενή του βουνού, τώρα που αρχίζει και χειμωνιάζει;

Τσιμεντοστρώθηκε ο δρόμος προς τον Προφήτη Ηλία και ο δρόμος από

οικία Ν. Μπράτη μέχρι το μέσο της οικίας Π. Μενίδη-Λιναρδάκη και διαπλατύνθηκε και καθαρίστηκε ο περιφερειακός δρόμος από Αι Μάμα προς Παλιόχωρα, μέρος του οποίου τσιμεντοστρώθηκε.

Καλές είναι οι τσιμεντοστρώσεις, αλλά φανταστείτε πόσο θ' άλλαζε η εικόνα της κωμόπολής μας αν οι δρόμοι και τα σοκάκια γινόντουσαν κάποια στιγμή πλακόστρωτα. Να ελπίζουμε στο μέλλον;

Άρχισαν οι εργασίες για την κατασκευή της νέας γέφυρας στη θέση Μαρμαρογιόφυρο, δίπλα στο παλιό μαρμάρινο γιοφύρι το οποίο είναι διατηρητέο. Η γέφυρα καταλαμβάνει έκταση του κτήματος της οικογένειας Μαρίας Χρήστου Λαγανά, η οποία το παρεχώρησε δωρεάν.

Παραλήφθηκε η μελέτη επισκευής και διαμόρφωσης του κτιρίου Σπυρόπουλου και θα δημοπρατηθεί λίαν συντόμως σύμφωνα με όσα μας είπε ο Δήμαρχος κ. Δ. Γομάτος. Το κτίριο μετά την περάτωση των εργασιών θα χρησιμοποιηθεί ως Διοικητήριο.

Ελένη Βλαχογιάννη

Μνήμη του έπους του '40

Στης ιστορίας το διάσελο όρθιος ο γιος πολέμαγε
Κι η μάνα κράταε τα βουνά, όρθιος να στέκει ο γιός της,
Μπρούντζος, χιόνι και σύννεφο. Κι αχολόγαγε η Πίνδος
σαν να 'χε ο Διόνυσος γιορτή. Τα φαράγγια κατέβαζαν
τραγούδια κι αναπήδαγαν τα έλατα και χορευάν
οι πέτρες. Κι όλα φώναζαν: «Ίτε παιδιάε ελλήνων...».
Κι οι μάνες τα κοφτά γκρεμνά σαν Παναγιές τ' ανέβαιναν.
Με την ευκή στο όμο τους κατά το γιό παγαίναν
και τις αεροτραμπάλιζε ο άνεμος φορτωμένες
κι έλυνε τα τσεμπέρια τους κι έπαιρνε τα μαλλιά τους
κι έδερνε τα φουστάνια τους και τις σπαθοκοπούσε,
μα αυτές αντροπατάγανε, ψηλά, πέτρα την πέτρα,
κι ανηφορίζαν στη γραμμή, όσο που μες στα σύννεφα
χάνονταν ορθομέτωπες η μια πίσω απ' την άλλη.

Νικηφόρου Βρεττάκου

Στιγμιότυπο από παλιότερο γιορτασμό στο Καστόρι, με παρέλαση μαθητών και μαθητριών

ΤΡΙΤΟΜΗ 20 ΙΟΥΝΙΟΥ 1939
ΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ ΜΑΣ: ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, ΑΝΤΩΝΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, ΑΝΤΩΝΑΚΗΣ ΝΙΚΟΣ, ΜΟΥΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΧΡΟΝΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ, ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΗΣ ΠΑΝΑΓΙΟΣ, ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, ΔΑΓΡΥΤΣΙΚΟΣ ΜΙΧΑΗΛ, ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΡΒΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Πολλοί ήταν οι συμπατριώτες μας που πολέμησαν. Μερικοί συνέχισαν την αντίσταση και στη διάρκεια της Κατοχής.

Σύλλογοι και συνεταιρισμοί Καστορείου

Η ανάγκη προώθησης κοινών επιδιώξεων, η αγάπη για τον τόπο και τον περιβάλλοντα χώρο μας, η επιθυμία όλων μας να διασώσουμε την πολιτιστική μας κληρονομιά, οδήγησαν τους συμπολίτες μας στη ίδρυση διαφόρων Συλλόγων.

Σήμερα, δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι με αιρετά Διοικητικά Συμβούλια, όπως:

Από τους πρώτους συλλόγους, που συγκροτήθηκαν πολύ πριν τη δεκαετία του '60 και παραμένουν ισχυροί, είναι των **Εμποροεπαγγελματιών** αφού το Καστόρειο ήταν και είναι το εμπορικό κέντρο της ευρύτερης περιοχής μετά τη Σπάρτη, με Διοικητικό Συμβούλιο αποτελούμενο από: Πρόεδρο τον Αθανάσιο Δημητρακόπουλο (καταστημάτρχη), Αντιπρόεδρο την Μαρία Γιακουμάκη (καταστημάτρχη), Γραμματέα την Άβα Μπασκουρέλου-Μπουλούμπαση (μηχανικό - αρχιτέκτονα), Ταμία τον Γεώργιο Παρασκευόπουλο (καταστημάτρχη) και μέλος τον Νικόλαο Δ. Λαγανά (καταστημάτρχη). Ο σύλλογος έδινε και δίνει ζωή στον τόπο μας και πέρα των κοινών επιδιώξεων των μελών του, επεμβαίνει με παρεμβάσεις στα κοινά του τόπου, πραγματοποιεί σημαντική κοινωνική και πολιτιστική προσφορά διοργανώνοντας εκδρομές, διάφορες εορταστικές εκδηλώσεις με θεσμοθετημένες το καρναβάλι του Καστορείου την καθαρά Δευτέρα υπό την αιγίδα του Δήμου Πελλάνας με απήχηση ο' όλο το Νομό, και την χοροεσπερίδα την ημέρα του Αγίου Θεοκλήτου.

Αγροτικός Συνεταιρισμός Καστο-

ρείου με Πρόεδρο τον Χρήστο Δ. Καραλαίμα, Αντιπρόεδρο τον Δημήτριο Χ. Κραμποβίτη, Γραμματέα τον Νικόλαο Π. Ζούζουλα, Ταμία τον Αθανάσιο Ρέμπελο, και μέλος τον Ιωάννη Γ. Ρουμελιώτη. Είναι ενταγμένος στον νόμο 2810/2000 και δραστηριοποιείται για την προώθηση των αιτημάτων και επίλυση προβλημάτων των γεωργών - κτηνοτρόφων μας.

Αθλητικός Σύλλογος «ΚΑΣΤΩΡ» με Πρόεδρο τον Παναγιώτη Δ. Ζούζουλα, Αντιπρόεδρο τον Παναγιώτη Ε. Παρασκευόπουλο, Γεν. γραμματέα τον Παναγιώτη Δημητρίου, Ταμία τον Παντελή Λαμπράκη, Έφορο τον Βασίλη Μενίδη, μέλη τους Ευστράτιο Γιαννίτσα, Κων/νο Γαλανόπουλο και Θεόδωρο Σμυρνιό. Στο πέρασμα των χρόνων συνέβαλε σημαντικά στην άθληση των νέων μας εμποτιζοντάς τους με την ιδέα της ομαδικότητας και ευγενούς άμιλλας, παρέχοντας στους συμπολίτες μας ψυχαγωγία αλλά και διακρίσεις, αφού έχει φθάσει στην Α' (μεγαλύτερη) κατηγορία του τοπικού πρωταθλήματος του Νομού μας.

Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του Δημοτικού Σχολείου με πρόεδρο τον Σταύρο Τσαρουχά από τη Βορδόνια και μέλη την Νίκη Οικονομάκη, Καντούλα Αρβανίτη - Οικονομοπούλου και Κώστα Κούμαρη, που συμβάλλει σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς στη σωστή λειτουργία του σχολείου.

Κυνηγετικός Σύλλογος Βορείου Λακεδαιμόνος, έχει συγκροτηθεί από τους κυνηγούς με Πρόεδρο τον Δημή-

τριο Έρη, Αντιπρόεδρο τον Σπύρο Παγιατάκη, Γραμματέα τον Δημήτριο Μιχαλόπουλο και μέλη τον Σωτήριο Κατερινιό και τον Κώστα Α. Τσίπουρα. Σκοπός του συλλόγου είναι η επίλυση των θεσμικών προβλημάτων τους άλλα και λόγω της ιδιαιτερότητας του κυνηγίου, την διεκπεραίωση των απαιτούμενων ενεργειών και υποχρεώσεων των μελών, που απορρέουν από τους εκάστοτε ισχύοντες νόμους του Κράτους.

Σύλλογος Φίλων Δάσους Ταύγ- του «Η ΛΟΥΣΙΝΑ» με πρόεδρο τον Παναγιώτη Χ. Κραμποβίτη, αντιπρόεδρο τον Γεώργιο Λιναρδάκη, Γεν. Γραμματέα τον Κων/νο Λαγανά, Ταμία τον Αθανάσιο Ανδριανό, μέλος τον Χρήστο Β. Κορτζή και αναπληρωματικά μέλη τον Θεοφάνη Γεωργάσο και Μανώλη Μαρκουράκη. Και αυτός ο σύλλογος δραστηριοποιείται με επιτυχία στα δρώμενα του Καστορείου, ασχολείται με τη φροντίδα και την προστασία του βουνού μας, ενεργεί αρμοδίως για τη συντήρηση των δρόμων του βουνού, έχει κτίσει την εκκλησία του Αγίου Δημητρίου στην Μπουρσάκα, πλησίον θέσης παλαιού κοιμητηρίου (της περιόδου της Τουρκοκρατίας), έχει προβεί στον καθαρισμό μονοπατιών (παλαιών δρόμων προς τους οικισμούς ή καλλιεργήσιμους τόπους του βουνού). Διοργάνωσε με επιτυχία, για πρώτη φορά, πέρυσι τον Δεκέμβριο την εορτή της Μπουκουβάλας και φέτος αποφασίσθηκε να πραγματοποιηθεί το Σάββατο της 29 Νοεμβρίου 2008, με σκοπό την καθιέρωσή της ως ετήσιας εορτής.

Ο νεοσύστατος Πολιτιστικός Σύλλο-

γος «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ» με Πρόεδρο την Ευγενία Λαμπή, Αντιπρόεδρο τον Κων/νο Καλκανδή, Γραμματέα την Βαρβάρα Κεμερίδου, Ταμία την Καίτη Σμυρνιού, μέλη την Γαρυφαλλιά Ρουμελιώτη, τον Ιωάννη Αρφάνη, τον Αθανάσιο Τζωρτζάκη και την Ελένη Βλαχογιάννη. Με δείγμα γραφής την παρούσα εφημερίδα, ο σύλλογος υπόσχεται να προσφέρει το δικό του λιθαράκι στα πολιτιστικά και περιβαλλοντολογικά δρώμενα του τόπου μας, λειτουργώντας συμπληρωματικά με πνεύμα συνεργασίας και όχι ανταγωνιστικά, φιλοδοξώντας να πάρει τη θέση του δίπλα στους καταξιωμένους συλλόγους του Καστορείου, προσφέροντας στην ενημέρωση, στην προστασία του περιβάλλοντος στη διάσωση της πολιτιστικής μας ταυτότητας στην ψυχαγωγία και όπου αλλού παραστεί ανάγκη.

Πέρα από τους παραπάνω συλλόγους στην Ενορία μας δραστηριοποιείται με επιτυχία και μεγάλη προσφορά στους αδύναμους και οικονομικά ανίσχυρους συμπατριώτες μας το **Ενοριακό Φιλόπτωχο Ταμείο** στο οποίο προεδρεύει ο ιερέας μας πατέρας Δημήτριος Μήτρης με αντιπρόεδρο την Ευθυμία Κραμποβίτη, Γραμματέα την δίδα Δήμητρα Φασουλοπούλου και μέλη την Χριστίνα Κορτζή και Κυριακή Πάντου, διοργανώνει επιτυχημένες εκδηλώσεις μία με δύο φορές το χρόνο, στις οποίες οι κυρίες μέλη του φιλόπτωχου, προσφέρουν τσάι με γλυκίσματα, για φιλανθρωπικούς σκοπούς και άλλες αγαθοεργίες.

Ελένη Βλαχογιάννη

Έλαβα το... e-mail σου

Λάβαμε τα παρακάτω email και γράμματα:

Πολλά συγχαρητήρια!!! Είστε άψογοι. Συνεχίστε έτσι για το καλό του χωριού.

Παναγιώταρος Νίκος
(Ένας συμπατριώτης)

Υ.Γ. Σας στέλνω φωτογραφίες από τους δύο βιγλάτορες του χωριού.

Με ιδιαίτερη χαρά χαιρετώ από την μακρινή Αλάσκα την περιοδική έκδοση του Πολιτιστικού Συλλόγου Καστορείου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ». Βρήκα το πρώτο τεύχος πολύ ενδιαφέρον, με αξιόλογο σκοπό. Συγχαρητήρια! Διαβάσαμε γεγονότα και θέματα που αφορούν τον τόπο μας και ιδιαίτερα τους πατριώτες μας και συμμαθητές μας.

Συγχαρητήρια και θερμά ευχαριστώ σε όλη την Επιτροπή για την εξαιρετική πρωτοβουλία σας να δημιουργήσετε το έντυπο «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ» (και για την εκλογή του ονόματος) και καλό κουράγιο για το μέλλον.

Maria Baskurelou
Anchorage, Alaska

Μπράβο.

Κυρίες και κύριοι καλημέρα σας. Διαβάζοντας το περιοδικό σας «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ» ενθουσιάστηκα διότι υπάρχουν άνθρωποι και πατριώτες που αγαπούν τον τόπο τους, εκεί που γεννήθηκαν, και αυτοί είστε εσείς. Μελετώντας προσεκτικά το περιοδικό σας είδα ότι όσα αναφέρετε είναι

αληθή. Μπράβο σας, καλή δουλειά και επιτυχία στο έργο σας. Θα ήθελα να πω για τη σελίδα του αγαπητού και σεβαστού επίτιμου αρεοπαγίτου κ. Ανδριανού με τους «Ιδιωματισμούς» ότι μου θύμισε πολλά και εγώ σαν γνήσιος Λακεδαιμόνας και Βορειοδημότης αφιερώνω τούτο:

«Όταν τό ύδωρ και τό πύρ στενωῶς συμφιλιθῶσι καί ἡ κόλαση συνταυτισθεῖ μετά τοῦ παραδείσου τότε καί ἐγώ θ' ἀπαρνηθῶ τόν τόπο μου, θυμήσου»

Με φιλικούς χαιρετισμούς, Ιωάννης Α', κατά κόσμον Γιάννης Δ. Ρέμπελος, Καστρί Λακωνίας.

Τα παιδιά μας ανακαλύπτουν το Καστόρι

Το καλοκαίρι του 2008, στις 26 Αυγούστου, πήγα μια βόλτα που δεν θα την ξεχάσω ποτέ. Μαζί με τη μαμά μου και την αδελφή μου ξεκινήσαμε από το Μαρμαρογιόφυρο για να φτάσουμε στη γέφυρα του ποταμού Κάστορα. Κάποια στιγμή είδαμε το Μαρμαρογιόφυρο και στρίψαμε αριστερά. Το μονοπάτι που ακολουθήσαμε το είχε φτιάξει το Δασαρχείο και μπορούσαμε να περπατάμε εύκολα. Είχαν κατασκευάσει γεφυράκια για να περνάμε το ποτάμι με ασφάλεια και χωρίς να βρεχόμαστε.

Η διαδρομή ήταν ωραία γιατί περπατούσαμε κάτω από ψηλά πλατάνια. Το μόνο πρόβλημα ήταν ότι υπήρχαν πολλά γκαβάνια που μας τσίμπαναν και πονάγαμε. Ύστερα από 45 λεπτά φάνηκε η γέφυρα και η βόλτα μας έφτασε στο τέλος.

Σωκράτης Κυριαζίδης
Μαθητής 5^{ης} Δημοτικού

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Στο προηγούμενο φύλλο μάς "ξέφυγαν" αρκετά, μικρά και μεγάλα, λάθη. Η διόρθωση όλων τους θα ήταν **χωροβόρα**. Όμως πρέπει να επισημανθούν και να διορθωθούν τα λάθη μας στο άρθρο του κ. Ανδριανού, για τους ιδιωματισμούς, που είναι και σε πολυτονικό. Έτσι, διορθώστε:

Άλετροπόδα είναι ο άστερισμός του Ώριωνα και όχι η Πούλια, όπως κατά τη δακτυλογράφηση προέκυψε.

Στό λήμμα:

Άντι -ή λέξη όποιο νά γίνει όποιο **Βελέντζα** -ή λέξη πρόβιο νά γραφτεί **πρόβιο**
Γιούκος -νά γραφτεί **Γιούκος**
Καραβοκύρης -ή λέξη **έλαιοτριβείο** νά γραφτεί **έλαιοτριβείο**
Καρούμπαλο -ή λέξη στοό νά γραφτεί **στό**
Λιτρουβάρης -ή λέξη **λιτρουβιών** νά γραφτεί **λιτρουβιών**
Λιόσμος -ή λέξη **άνακατεμμένος** νά γραφτεί **άνακατεμένος**
Λούκι -Η λέξη **νερού** νά γραφτεί **νερού** καί ἡ λέξη **τών** νά γραφτεί **τών**
Μπουγέλο -ή λέξη **ύγρών** νά γραφτεί **ύγρών**

Ευτυχισμένες μέρες II

Στις 5 Αυγούστου, στην Πλύτρα, στο πλαίσιο του Πολιτιστικού Καλοκαιριού 2008 του Δήμου Ασωπού, εγκαινιάστηκε έκθεση ζωγραφικής της Γιώτας Σκαρβέλη (Ξιάρχου) στη Συκική. Την έκθεση επισκέφτηκε πολλός κόσμος και εκπρόσωποι των Αρχών και ο Νομάρχης Λακωνίας, κ. Κωνσταντίνος Φούρκας, ο οποίος ξεναγήθηκε στην έκθεση από την

ίδια τη ζωγράφο εκδηλώνοντας ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη ζωγραφική και τις δυνατότητες έκφρασης που μπορεί να προσφέρει η σύγχρονη τέχνη στα παιδιά.

Εκείνο που έχει σημασία να τονιστεί, πέρα από την ποιότητα των έργων της ζωγράφου, είναι το ίδιο το στήσιμο της έκθεσης. Οι παλιές πλάστιγγες, οι θημωνιές, τα παλιά τσουβάλια, παλιά

μανουάλια εντάχθηκαν στον εκθεσιακό χώρο δημιουργώντας μία ιδιαίτερα αισθητική ατμόσφαιρα.

Ιδιαίτερη επίσης ήταν και η πρόταση, στην πρώτη αίθουσα της Συκικής, μαζί με τα έργα της ζωγράφου, να εκτίθενται και τα έργα των παιδιών. Θαυμάσια έργα ζωγραφικής που τα παιδιά με την καθοδήγηση της Γιώτας Σκαρβέλη δημιούργησαν στο Εικαστικό Εργαστήρι, την Παρασκευή και το Σάββατο, 1 και 2 Αυγούστου, με τη συνεργασία της Κουμανταρείου Πινακοθήκης Σπάρτης. Τα παιδιά ενσωμάτωσαν στα έργα τους φυσικά υλικά, παλιές φωτογραφίες ακόμη και παλιά τιμολόγια της Συκικής εντυπωσιάζοντας τους επισκέπτες.

Την αίσθηση που επικράτησε στην έκθεση δίνουν αποσπάσματα του κειμένου της Γεωργίας Κακούρου Χρόνη.

«...Η έκθεση της Γιώτας Σκαρβέλη «Ευτυχισμένες μέρες Νο 2» επιδέχεται τουλάχιστον δύο «αναγνώσεις». Η πρώ-

τη συνδέεται με το ομότιτλο έργο του Σάμουελ Μπέκετ. Ο χρωστήρας της απηχεί πράγματι μικρές «ευτυχισμένες» στιγμές του παρελθόντος που ως παρελθούσες δεν κινδυνεύουν από ενδεχόμενες ανατροπές. Όταν βιώνονται, ωστόσο, στο παρόν θέτουν αμείλικτα ερωτήματα: Ήταν πράγματι ευτυχισμένες εκείνες οι στιγμές, εκείνες οι μέρες; Ή μήπως στο όνομα μιας θεωρούμενης ευτυχίας ο άνθρωπος βολεύεται, επαναπαύεται, εγκλωβίζεται και στερεί από τον εαυτό του τη δυνατότητα της ανατροπής, του απεγκλωβισμού του από τα συμβατικά όρια που ο ίδιος, ή και ο άλλος, περιχράκωσε τη ζωή του; Η απάντηση είναι βέβαια καθαρά προσωπική...».

«...Οι «Ευτυχισμένες μέρες» σε μια δεύτερη ανάγνωση συνδέονται με το προσωπικό εικαστικό παρελθόν της δημιουργού. Το δίπολο παρελθόν-παρόν την απασχολεί καθ' όλη τη διάρκεια της καλλιτεχνικής της πορείας...».

Στην Παναγιά των βράχων

Στο Λουκά, σ' αυτό το πέλασμα μεταξύ των βουνών, που διευκολύνει την ανάβαση, σ' ένα βράχο στα δεξιά είναι σκαρφαλωμένο το ξωκλήσι της Παναγίας με ξύλινη σκεπή και εξώστη απ' όπου, απολαμβάνεις τη θέα του άπειρου φυσικού κάλλους. Κάποτε ο Λουκάς ήταν το αυλάκι της φύσης το οποίο μάζευε τα νερά των ορεινών όγκων. Το νερό κατακυκλώνοντας σχημάτιζε καταρράχτες και λίμνες, όπου τα παιδιά έκαναν μπάνιο, παρά την απαγόρευση των γονιών τους. Σήμερα ο Λουκάς στέγνωσε, αλλά διατηρεί την άγρια ομορφιά του. Κάθε χρόνο, στις δεκαπέντε Αυγούστου, μνήμη της Κοίμησης

της Θεοτόκου, πλήθος πιστών ανηφορίζουν για να τιμήσουν τη μνήμη της και να νιώσουν ανάταση ψυχής.

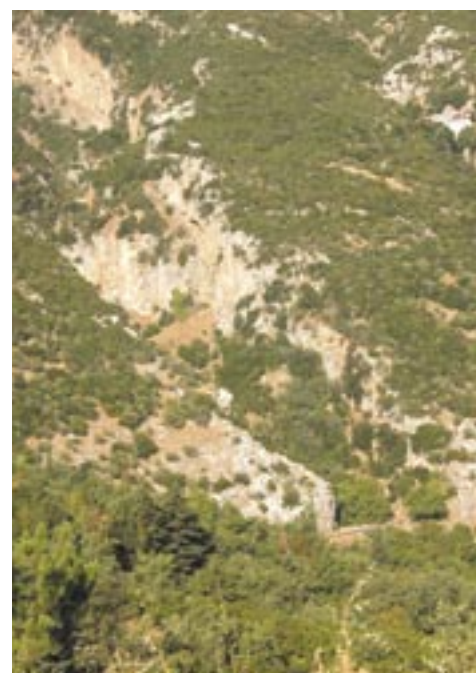
Φέτος μια ευχάριστη έκπληξη περίμενε τους προσκυνητές. Ύστερα από μια μικρή απουσία, στο ψαλτήρι ξανά ο κύριος Γιάννης Γεροντίδης και ο γιος του Κωνσταντίνος με εξαιρετη μουσική παιδεία. Έψαλλαν με πολύ αίσθημα, έψαλλαν αγγελικά «*Εν τῇ Γεννήσει τὴν παρθενίαν ἐφύλαξας. Ἐν τῇ Κοιμήσει τὸν κόσμον οὐ κατέλιπες Θεοτόκε*». Κάποια στιγμή ράγισε η φωνή του κυρ Γιάννη από την συγκίνηση και ο κόσμος το ένιωσε και συγκινήθηκαν κι αυτοί το ίδιο.

Στο τέλος φύγαμε γεμάτοι από μελωδικούς ύμνους και ευφορία ψυχής. Ευχαριστούμε τον κυρ Γιάννη και τον Κωνσταντίνο και ευχόμαστε να μπορέσουν και του χρόνου να ψάλουν για τη χάρη της Παναγίας και για τέρψη δική μας «*Ἡ μετὰ τόκον Παρθένος, καὶ μετὰ θάνατον ζῶσα, σώζεις ἀεὶ, Θεοτόκε, τὴν κληρονομίαν σου*».

Κεμερίδου Βαρθάρα

Σημείωση:

Ο σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Ευστάθιος δήλωσε ότι θέλει να τιμήσει τον κ. Γιάννη Γεροντίδη για την ψαλτική του προσφορά όλα αυτά τα χρόνια την Ε' Κυριακή των Νηστειών (λίγο πριν το Πάσχα) στον Άγιο Νίκωνα στη Σπάρτη.

Βασιλική Αντωνάκη

Έκφραση ψυχής

Γράφει η **Γαρυφαλιά Ρουμελιώτη**

Η Βασιλική Αντωνάκη, κόρη του Αλέξανδρου και της Ελένης, γεννήθηκε στο Καστόρι Λακωνίας. Το 1958, σε ηλικία έξι ετών, μεταναστεύει με την οικογένειά της στο Μόντρεαλ του Καναδά, όπου παίρνει στοιχειώδη εκπαίδευση στο King Edward VII και τελειώνει Γυμνάσιο και Λύκειο στο Baron Byng High School. Η έφεση και το ταλέντο της στη ζωγραφική, διακρίνεται από πολύ ενωρίς.

Σε ηλικία εννέα ετών, η Βασιλική, παίρνει το πρώτο βραβείο ζωγραφικής, που διοργάνωσε η καναδική τηλεόραση του C.B.C. Το 1974, ολοκληρώνει τις σπουδές της στο College of Old Montreal, με ειδίκευση στις πλαστικές τέχνες D.E.C. και ταυτόχρονα έρχεται για πρώτη φορά σε επαφή με τη διδασκαλία της ζωγραφικής σε ενήλικους. Στη συνέχεια ακολουθεί πολυετή μετεκπαίδευση στις καλές τέχνες σε καταξιωμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού (Γαλλικό Πανεπιστήμιο του Κεμπέκ, Αγγλικό Πανεπιστήμιο Concordia κ.τ.λ.). Συνεχίζοντας τον κύκλο των σπουδών της, η

Βασιλική ακολουθεί ψυχοπαιδαγωγικές σπουδές και εργάζεται σαν αναπληρώτρια καθηγήτρια σε Δημόσια Γυμνάσια και Λύκεια. Επίσης, διδάσκει εθελοντικά και αφιλοκερδώς, ζωγραφική σε κοινοτικά κέντρα εκπαίδευσης, δημιουργώντας καλλιτεχνικά προγράμματα για παιδιά σε περιοχές όπου ουδέποτε είχαν διδαχθεί οι καλές τέχνες. Για την παραπάνω δράση της, η Βασιλική έχει τιμηθεί με δύο εκπαιδευτικά βραβεία από έγκυρους εκπαιδευτικούς οργανισμούς. Το πρώτο βραβείο σχετίζεται με την εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση των εικαστικών ενώ το δεύτερο έχει ως αντικείμενο τα παιδαγωγικά και τη διδακτική.

Το 1985 επιστρέφει στην Ελλάδα, συναντά τον καταγκιοζοπαίχτη Χαρίδημο και εκπονεί διπλωματική με θέμα το θέατρο σκιών (Karaghiozi Shadow Theater). Αργότερα εγκαθίσταται μόνιμα στην Ελλάδα, διδάσκει στη Ν.Ε.ΛΕ. Λακωνίας και ιδρύει το εργαστήριο Ελ Γκρέκο. Συγχρόνως, πραγματοποιεί πλαστικές και εικαστικές παρεμβάσεις σε συνεργασία με ιδιώτες και φορείς

τοπικής αυτοδιοίκησης. Γίνεται μέλος του Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδας, μετέχει σε πανελλήνιους καλλιτεχνικούς διαγωνισμούς, εικονογραφεί βιβλία, δημιουργεί θεατρικά και τηλεοπτικά σκηνικά και εργάζεται ως καθηγήτρια Καλών Τεχνών σε σχολεία Γενικής και Ειδικής Αγωγής. Παράλληλα ασχολείται με τη ζωγραφική την οποία διαρκώς αναπτύσσει, προβάλλει σε εκθέσεις και προκαλεί το κοινό να απολαύσει, μιας και όπως λέει η ίδια, τα έργα της είναι η έκφραση της ψυχής της. Τα υλικά που χρησιμοποιεί για την απόδοση των έργων της είναι ποικίλα: λάδι, ακρυλικά, σπάτουλα, κ.τ.λ. Πηγές έμπνευσής της αποτελούν οι ανθρώπινες μορφές μέσα από μία διαχρονική οπτική. Κάθε πίνακας είναι ένας ανεξάρτητος κόσμος. Οι μυθολογικές μορφές υπάρχουν και αποτελούν ένα τρισδιάστατο ονειρικό τοπίο. Ο θεατής συμμετέχει σε ένα συναρπαστικό ταξίδι συναισθημάτων και φαντασίας.

Η ίδια πιστεύει ότι η αρχαία Ελληνική μνήμη είναι ζωντανή σε όλους μας και ορισμένοι ακόμα το εκπέμπουν.

Βιβλία

Μαρία Δημητρίου-Συμεωνίδου
ΚΥΠΡΙΩΝ ΓΕΥΣΕΙΣ,
Παραδοσιακά εδέσματα, νόστιμα και υγιεινά
Εκδόσεις, Δρόμων

Σε μια εποχή που η νέα γενιά μεγαλώνει με ότι πιο βλαβερό για την υγεία – γρήγορο φαγητό (φαστ φουντ), γλυκά και σοκολάτες, η Μαρία Δημητρίου – Συμεωνίδου, γέννημα θρέμμα της Μεγαλονήσου, γράφει ένα βιβλίο κυπριακής μαγειρικής και ζαχαροπλαστικής δίνοντας έμφαση

και στην υγιεινή διατροφή. Σπάνιες συνταγές σε προκαλούν μέσα από τις σελίδες του βιβλίου – συνταγές παραδοσιακές, ιδιοσκευάσματα, που φέρνουν το άρωμα της παλιάς εποχής – φλάουνες, χαλουμπόπιτες και ελιόπιτες, κίφιλα, μαχαλλεπί λιβανέζικο και άλλα εδέσματα παρελαύνουν στις σελίδες του βιβλίου και παρουσιάζονται πολύ όμορφα από τον φωτογράφο Χρυσόστομο Χρυσόστομου. Τούτο το βιβλίο μπορεί να γίνει αφορμή για μια καλύτερη γνωριμία με την άγνωστη κυπριακή κουζίνα αλλά και τη λαογραφία.

Β. Κεμερίδου

Paul Cartledge
«Οι Σπαρτιάτες, μια Επική Ιστορία»,
Εκδόσεις Α. Α. Λιβάνη
Αγγλική Έκδοση Paul Cartledge
«The Spartans, An Epic History», Pan Books

Το βιβλίο το είχα διαβάσει πρώτα στα Αγγλικά και πραγματικά με είχε εντυπωσιάσει το γεγονός ότι ξένοι επιστήμονες έχουν μελετήσει την Σπαρτιατική κοινωνία, τις δομές της, τον κοινωνικό ιστό της και τα επιτεύγματά της. Ένας από αυτούς είναι ο Paul Cartledge κα-

θηγητής της Ελληνικής Ιστορίας και Πρόεδρος της Σχολής Κλασικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Καίμπριτζ. Ευτυχώς το βιβλίο εκδόθηκε και στα Ελληνικά από τις εκδόσεις Λιβάνη. Το βιβλίο κυρίως διαπραγματεύεται τη χρονολογική περίοδο από το 480 έως το 260 π.Χ., μια περίοδο που χαρακτηρίζεται από μεγαλειώδη επιτεύγματα της Σπαρτιατικής κοινωνίας. Παρουσιάζεται η κοινωνική οργάνωση, η θέση των γυναικών, η οποία λόγω της δομής της κοινωνίας, είναι πιο αυτοτελής με δικαιώματα και παρεμβατικό ρόλο, σε σχέση με τις άλλες Ελληνικές πόλεις-κράτη, το νομοθετικό πλαίσιο, η εξέλιξη των δομών κ.λ.π.. Ένα βιβλίο που αξίζει να διαβασθεί, τόσο γιατί δίνει στοιχεία που δεν παρέχονται κάτω από το πλαίσιο της «Αθηνοκεντρικής» εγκυκλίου παιδείας μας αλλά και ιδιαίτερα αν λάβει κανείς υπόψη τα ιδεώδη και τη συλλογικότητα από τα οποία διέπονταν οι Σπαρτιάτες και που στην αξία τους η προσφυγή σήμερα καθίσταται αναγκαϊότερη παρά ποτέ.

Ε. Λαμπή

Ζούμε στο Καστόρι

Μικρές πληροφορίες για τη ζωή των κατοίκων της περιοχής της Καστανιάς

Συλλογή πληροφοριών- επιμέλεια κειμένων - παρουσίαση: **Ε. Βλαχογιάννη**

ΑΦΙΞΕΙΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΜΑΣ

Σε συνέχεια του προηγούμενου τεύχους αναφερόμαστε στις νέες αφίξεις ομογενών μας και ελπίζουμε να μην παραλείψαμε κανέναν. Ήρθαν λοιπόν: από τον Καναδά ο Θεοφάνης Μουτής και ο γιος του Παναγιώτης, η Μαρία Θεοφιλοπούλου του Ιωάννη, ο Παναγιώτης Ε. Λιακόπουλος με τη σύζυγό του Αργυρώ, και η αδελφή του Μαρία Λιακοπούλου-Βερνέζου, τα αδέρφια Παναγιώτης και Γεώργιος Λάμπρος με τις συζύγους τους. Από την Αυστραλία ήλθε ο Νίκος Ρουμελιώτης με τη σύζυγό του Παναγούλα (Σταυροπούλου), και ο Γεώργιος Κορτζής. Από την Αμερική η Ιωάννα Κ. Αγγελοπούλου-Κουρνιώτη με τον σύζυγό της Στάθη Κουρνιώτη, ο Σπύρος Κάτζιας με τη σύζυγό του Παναγιώτα, επίσης για λίγες ημέρες ο Αθανάσιος Δημ. Δημητρακόπουλος με την οικογένειά του, η Ευγενία Λαμπή του Χαράλαμπος, η Γεωργία και η Αναστασία θυγατέρες του Νίκου Π. Λαμπράκη, ο Ευάγγελος Γ. Κουτρομπής με τη σύζυγό του και ο Ηλίας Γ. Κουτρομπής. Από την Κύπρο ο Γεώργιος Σταυρόπουλος με την κόρη του Ιωάννα. Από τη Γερμανία η Άννα, ο Δημήτρης, η Αθανασία, η Κων/να και από Καναδά η Άνθη, παιδιά του Νίκου Καραλαίμα. Από την Αμερική ήρθαν ο Τάκης Βασιλείου Κουτρομπής και η συζυγός του Σπυριδούλα. Τους ευχόμαστε να περνούν καλά και να είναι χαρούμενοι όπου βρίσκονται, είτε έχουν επιστρέψει στα σπίτια τους είτε παραμένουν ακόμη κοντά μας.

ΓΑΜΟΙ

Στις 17 Αυγούστου 2008 παντρεύτηκαν η Παναγιώτα Πανάγου Γεώργαρη με τον Δημήτριο Αλαφούγιαννη του Γεωργίου στην εκκλησία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στα Περιβόλια. Η δεξίωση έγινε στο Νερόμυλο στις Αμύκλες.

Στις 7 Σεπτεμβρίου 2008 παντρεύτηκαν ο Ηλίας Σπαράγγης του Νικήτα και η Filisa Betgilan στην Νέα Υόρκη στην Αμερική.

Στις 20 Σεπτεμβρίου 2008 Σεπτεμβρίου η Χριστίνα Αλημίσση του Κων/νου και της Χριστίνας (Αλειφέρη) και ο Παναγιώτης Γρηγόρης παντρεύτηκαν στην εκκλησία του Αγίου Κωνσταντίνου στην Πελλάνα. Η δεξίωση έγινε στο Leonidas Palace.

Στους νεόνυμφους ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι με καλούς απογόνους.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Στις 18 Αυγούστου, γέννησε η Πανα-

γιώτα Γενοβέζου ένα όμορφο κοριτσάκι. Ευχόμαστε στο ζεύγος Παναγιώτας και Χρήστου Γενοβέζου να τους ζήσει και να είναι καλότυχοι και ευτυχισμένοι.

Η Βασιλική Πελεκάνου και ο Γιώργος Παπαγιάννης απόκτησαν στις 12 Σεπτεμβρίου 2008 ένα χαριτωμένο κοριτσάκι. Ευχόμαστε να τους ζήσει και να είναι καλότυχοι και ευτυχισμένοι.

Η Αγγελική, κόρη του Κώστα και της Βασιλικής Αλημίσση, γέννησε κοριτσάκι. Να τους ζήσει.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Ο Βασίλης Αθανασίου Γεώργαρη και η σύζυγός του Βίκυ βάπτισαν τον γιό τους, στις 21 Σεπτεμβρίου 2008, στη Μονή του Αγίου Ιωάννη στην Καισαριανή και τον ονόμασαν Στυλιανό. Ευχόμαστε να τους ζήσει και να ευτυχίσει ο Στυλιανός.

ΕΥΧΕΣ

Στους μαθητές του Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου, ευχόμαστε μια καλή και εποικοδομητική σχολική χρονιά.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΑΝ ΣΕ ΑΕΙ - ΤΕΙ

Με χαρά παρουσιάζουμε τους επιτυχόντες στις Πανελλήνιες εξετάσεις:

- Βαρούτσος Γεώργιος του Αθανασίου, Τηλεπληροφορικής και Διοίκησης, ΤΕΙ Ηπείρου (Άρτα).

- Γρηγοράκη Μάρα του Ηλία, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, Σχολή Βιοτεχνολογίας.

- Κρομμύδας Φοίβος Ευάγγελος του Δημητρίου, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Μέσα μαζικής Ενημέρωσης.

- Πετροπούλου Παναγιώτα του Χρήστου, Φιλολογίας, Πάτρας.

- Σιγαλός Δημήτριος του Ηλία, Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας Πειραιά.

- Σιγαλός Χρήστος του Ηλία, Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας, Οικον. Παν. Αθήνας.

- Σουκαράς Κων/νος του Αναστασίου, Μηχανολόγων Μηχανικών, Αριστοτέλειο Παν. Θεσσαλονίκης.

- Τζωρτζάκη Αγγελική του Αθανασίου, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών Οικονομ. Παν. Αθηνών.

- Τσέλλος Κυριάκος Παναγιώτης του Νικολάου, Πολιτικών Μηχανικών ΕΜΠ.

- Χίος Ιωάννης του Θεοδώρου, Επιστήμης και Τεχνολογίας Τηλεπικοινωνιών Πελοποννήσου.

ΠΕΝΘΗ

Γομάτος Χρήστος του Νικήτα, ετών

32

Τραγικό θάνατο βρήκε στις 29 Σεπτεμβρίου, ενώ χειριζόταν σκαπτικό μηχανήμα εν ώρα εργασίας. Θερμά συλλυπητήρια στην οικογένειά του.

Γεωργία Αγγελοπούλου χήρα του Ευάγγελου

Πέθανε στις 21 Ιουλίου 2008 μετά από μακροχρόνια ασθένεια. Γεννήθηκε στην Κοινιδίτσα το 1930 και παντρεύτηκε τον Ευάγγελο Αγγελόπουλο με τον οποίο απέκτησαν δύο κόρες. Θα θυμόμαστε την ευγένειά της, την καλοσύνη της και την αντιμετώπιση των δυσκολιών στη ζωή της με δύναμη και αξιοπρέπεια.

Κωνίνος Μιχαλόπουλος του Γεωργίου

Πέθανε στις 6 Αυγούστου 2008 από ανακοπή καρδιάς. Γεννήθηκε το 1922 στο Καστόρειο και παντρεύτηκε την Φλώρα Φασουλοπούλου με την οποία απέκτησαν τέσσερα παιδιά και πολλά εγγόνια. Στη μνήμη μας θα μείνει η εικόνα του ευγενικού συμπολίτη μας και καλού οικογενειάρχη.

Παναγιώτα Ιατρίδου-Κουτσουμπού και Τάκης Ιατρίδης

Πέθανε στις 2 Αυγούστου 2008. Γεννήθηκε στο Καστόρειο το 1922, παντρεύτηκε στη Σπάρτη με τον Δημήτριο Ιατρίδη με τον οποίο απέκτησαν 4 παιδιά και πολλά εγγόνια. Συμπνευτική προς τον συνάνθρωπό της, διακρίθηκε για την ευσυνειδησία και την καλοσύνη της, ως εργαζόμενη στο Γηροκομείο της Σπάρτης. Στις 26 Σεπτεμβρίου την ακολούθησε ο σύζυγός της. Μαζί στη ζωή και το θάνατο.

Παναγιώτα Καλκάνη – Γιαννίτσα

Γεννήθηκε στο Καστόρι, παντρεύτηκε στο Ξηροκάμπι και απέκτησε τρία παιδιά και εγγόνια, αγαπητή γυναίκα και καλή οικοκυρά. Πέθανε στις 28 Αυγούστου 2008 στα 96 χρόνια της, πλήρης ημερών.

Ευάγγελος Πάντος του Αλεξίου

Γεννήθηκε στο Καστόρειο, παντρεύτηκε την Σταυρούλα Λαγανά και έφυγε με την οικογένειά του για την Αυστραλία όπου έζησε και πέθανε σε ηλικία 92 ετών στις 28 Αυγούστου 2008. Απέκτησε τρία παιδιά, πολλά εγγόνια, και δισέγγονα.

ΔΙΟΡΡΩΣΕΙΣ - ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΙΣ

Στην εορτή του Αγίου Αθανασίου στις Μάντρες, 2 του Μάη, ο κ. Νίκος Νικητάκης ήταν από τους κύριους διοργανωτές και πρόσφερε γίδα βραστή. Στο φαγοπότη που έγινε ο Γ. Κ. Μιχαλόπουλος έβαλε το παστό χοιρινό.

Τον καφέ στο βουνό την ημέρα της Αναλήψεως τον πρόσφερε ο κ. Πανα-

γιώτης Κουρκούλης και όχι Ευάγγελος όπως είχαμε γράψει.

ΓΙΟΡΤΕΣ - ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Στις 20 Ιουλίου 2008, γιόρτασε το ξωκλήσι στον προφήτη Ηλία. Τη θεία Λειτουργία παρακολούθησαν πολλοί συμπατριώτες μας απολαμβάνοντας τη θέα της κωμόπολής μας και της γύρω περιοχής.

Στις 26 Ιουλίου 2008 γιόρτασε το ξωκλήσι της Αγίας Παρασκευής και την επόμενη, 27 Ιουλίου, εορτάσθηκε η μνήμη του Αγίου Παντελεήμονα στο ξωκλήσι του Άι Μάμα. Οι δύο γιορτές σηματοδοτούν το εορταστικό διήμερο που οργανώνεται κάθε χρόνο από το Δήμο Πελλάνας σε αναβίωση του παλιού πανηγυριού.

Το βράδυ της 26 Ιουλίου ο Δήμος Πελλάνας διοργάνωσε μουσικοχορευτική βραδιά με ζωντανή μουσική. Στο άνοιγμα της βραδιάς πραγματοποιήθηκε ενημερωτική ομιλία του Γεν. Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων κ. Κων/νου Σκιαδά, τον οποίο προλόγισε ο Δήμαρχος κ. Δημ. Γομάτος, απευθύνοντας και τον ανάλογο στην περίπτωση χαιρετισμό. Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν, εκτός από τους προαναφερόμενους, οι βουλευτές της Ν.Δ. κ. Π. Σκανδαλάκης και Γρ. Αποστολάκος, ο Δήμαρχος Οινόφυτος κ. Βαγγέλης Βαλλιώτης και ο Δήμαρχος Μυστρά κ. Δημ. Αποστολάκος, η συμμετοχή δε των συμπολιτών μας ήταν μεγάλη και διασκεδάσαν όλοι μέχρι τις πρωινές ώρες.

Στη συνέχεια την άλλη μέρα, την 27 Ιουλίου, ο Κινηγητικός Σύλλογος Βορείου Λακεδαιμόνος χάρισε άλλη μια μουσικοχορευτική βραδιά με ζωντανή και καλή μουσική, το άνοιγμα της οποίας έκανε ο Πρόεδρος του Συλλόγου κ. Έρης με μια πολύ καλή και ενδιαφέρουσα ομιλία για το περιβάλλον. Η συμμετοχή του κόσμου ήταν και εκεί μεγάλη και δεν έλειψε και αυτή τη βραδιά το κέφι και ο χορός.

Ο Αθλητικός Σύλλογος Καστορείου «ΚΑΣΤΩΡ» διοργάνωσε στις 10 Αυγούστου εκδήλωση με χορό και ζωντανή μουσική στον προαύλιο χώρο του Γυμνασίου. Και σ' αυτή την εκδήλωση η συμμετοχή του κόσμου ήταν μεγάλη, επίσης παρευρέθηκαν ο Βουλευτής της Ν. Δ. κ. Γρ. Αποστολάκος, ο Δήμαρχος κ. Δημ. Γομάτος και τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου. Ο Πρόεδρος του Συλλόγου κ. Παναγιώτης Ζούζουλας απηύθυνε

Ζούμε στο Καστόρι

χαιρετισμό και ευχαρίστησε τους παρευρισκόμενους για τη συμμετοχή τους. Στις 14 Αυγούστου οργάνωσαν άλλη μια βραδιά με μουσική, μεζέ και ποτά στον υπαίθριο χώρο της γέφυρας.

Την 6η Αυγούστου 2008 οι Καστανιώτες και πολλοί Περιβολιώτες γιόρτασαν τη γιορτή του Σωτήρα στο ομώνυμο ιδιόκτητο ξωκλήσι της οικογένειας Νικολόπουλου. Μετά τη θεία Λειτουργία ακολούθησε αρτοκλασία και η κ. Λίλα Νικολοπούλου πρόσφερε νηστήσιμους μεζέδες με ούζο και κρασί.

Το Δεκαπενταύγουστο οι συμπατριώτες μας μοιράσθηκαν. Κάποιοι παρακολούθησαν τη θεία Λειτουργία στην εκκλησία μας στο Καστόρι, άλλοι πήγαν στα Περιβόλια και άλλοι στον Κάρδαρη, όπου γιόρτασαν τη σημαντική για τη χριστιανοσύνη εορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Μετά τη θεία Λειτουργία στην πηγή του Κάρδαρη στο χώρο που έχει διαμορφώσει ο Σύλλογος Βορείων Δήμων «ΠΥΡΝΟΚΟΚΑΣ», οι παρευρισκόμενοι κάθισαν για ψητή γουρνοπούλα και μουσική.

Στις 23 Αυγούστου, τα εννιάμερα της Παναγίας, όπως κάθε χρόνο γιορτάσθηκαν στο ξωκλήσι της Παναγίτσας στην Μπρουσάκα, στο βουνό. Η γιορτή πλαισιώθηκε από τις εκδηλώσεις που διοργάνωσε ο Σύλλογος Φίλων του Δάσους Ταυγέτου «Η ΛΟΥΣΙΝΑ», ξεκινώντας με ανάβαση από ορειβάτες του μονοπατιού που αρχίζει από τον Άγιο Μάμα και φθάνει στην Μπρουσάκα. Μετά τη θεία Λειτουργία πραγματοποιήθηκε επιμνημόσυνη δέηση υπέρ των προγόνων μας της παλιάς Καστανιάς, στη συνέχεια έγινε η τελετή αδελφοποίησης του Συλλόγου με τον αντίστοιχο Σύλλογο

Φίλων του Δάσους Ταυγέτου της Καλαμάτας, ακολούθησε ομιλία του κ. Γεωργίου Λιναρδάκη, ενώ χαιρετισμούς απηύθυναν ο Δήμαρχος κ. Δημ. Γομάτος, ο πρόεδρος του Ορειβατικού Συλλόγου Σπάρτης κ. Γεωργιάδης, και η πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ» κ. Ευγ. Λαμπή. Παραβρέθηκαν επίσης οι βουλευτές της Ν. Δ. κ. Π. Σκανδαλάκης και κ. Αποστολάκος, και πάρα πολλοί συμπολίτες μας.

Στην κορυφή του καστανιώτικου βουνού στο εκκλησάκι του Αγίου Ιωάννη του Νηστευτή, ανέβηκαν στις 29 Αυγούστου οι λάτρεις του βουνού για να γιορτάσουν την ημέρα. Μετά τη θεία Λειτουργία ακολούθησε η καθιερωμένη αρτοκλασία και στη συνέχεια κατέβηκαν στη Λουσίνα να ξεδιψάσουν και να κολατσίσουν με νηστήσιμα.

Στις 2 Σεπτεμβρίου γιορτάστηκε στο ξωκλήσι του Αγίου Ιωάννη η γιορτή του Αγίου Μάμα.

Στις 7 Σεπτεμβρίου ο Εμποροεπαγγελματικός Σύλλογος Καστορείου διοργάνωσε χορό στην πλατεία με ζωντανή και καλή μουσική. Η βραδιά ξεκίνησε με τον χαιρετισμό που απηύθυνε ο Πρόεδρος του Συλλόγου κ. Αθανάσιος Γ. Δημητρακόπουλος. Συμμετείχε πολύς κόσμος, υπήρξε μεγάλο κέφι και η διασκέδαση κράτησε μέχρι τις πρωινές ώρες.

Με λαμπρότητα και μεγαλοπρέπεια γιόρτασε η εκκλησία μας τη Γέννηση της Θεοτόκου στις 8 Σεπτεμβρίου. Πλήθος κόσμου από το Καστόρι και από τα άλλα χωριά παρακολούθησαν τη θεία Λειτουργία και στη συνέχεια ακολούθησαν στην περιφορά της εικόνας στην πλατεία. Η τελετή έκλεισε με την καθιερωμένη αρτοκλασία.

Η συνταγή του τριμήνου

Παρασκευή νέου προζυμιού

“Κρισάρισα λίγο αλεύρι σε μια λεκανίτσα. Έβαλα λίγο νεράκι χλιαρούλι και το ζύμωσα, να γίνει μια ζύμη απαλή. Ακούμπησα πάνω ένα κλαρί βασιλικό από τη γιορτή του Σταυρού, 14 Σεπτέμβρη, και το σκέπασα. Την άλλη μέρα το αναχέρισα, με λίγο αλεύρι,

έβαλα πάλι το βασιλικό και το ξανασκέπασα. Έκανα το ίδιο και την τρίτη ημέρα και το άφησα. Το προζύμι έγινε με τη δύναμη του βασιλικού και του Σταυρού. Το κλαρί του βασιλικού θα το ρίξω μέσα στο φούρνο να καεί”.

Αφήγηση:

Άνθη Αποστολάκου

ΧΟΡΗΓΟΙ

Για την έκδοση του «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ» βοήθησαν οι:
Αποστολάκου Νικολέτα
Αραχωβίτη Σταθούλα
Γενοβέζου Παναγιώτα (Πιπίτσα)
Γρηγοράκη Μαρία
Πείμανιδης Γεώργιος
Σμυρνίου Χριστίνα

Σμυρνιός Ιωάννης
Τζωρτζάκης Θάνος και οι επαγγελματίες Καστορείου:
Νικολοπούλου Λίλα (Ξενοδοχείο “Καστόρι”, <http://www.kastorihotel.com>)
Γιακουμάκη Μαρία (Φούρνος “Καστανιά”).

ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ
 SUPER MARKET
 ΣΥΡΓΑΛΙΑ
 ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ - ΑΔΡΕΥΤΙΚΑ
 ΧΡΩΜΑΤΑ - ΣΙΔΗΡΙΚΑ
 ΣΙΔΗ ΥΓΕΙΝΗΣ - ΠΛΑΚΑΚΙΑ
 ΠΕΡΙΦΡΑΣΕΙΣ - ΤΖΑΜΙΑ
 ΚΑΣΤΟΡΙ ΤΗΛ / FAX: 27310 57218

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ
 ΚΑΣΤΟΡΙ
 ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ
 ΤΗΛ: 57797
 ΟΙΚ. 25227
 ΚΙΩ. 6942 407789

ΠΡΩΤΕΣ

Ακόμα και στα πιο σοβαρά περιστατικά, όπου είναι θέμα λεπτών να προλάβουμε το «κακό», δεν χρειάζονται εξειδικευμένες ιατρικές γνώσεις, αλλά σωστή ενημέρωση, γρήγορα αντανακλαστικά και πάνω απ' όλα ψυχραιμία. Είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε κάποιες βασικές οδηγίες για το πώς ν' αντιδράσουμε σε περίπτωση άμεσου κινδύνου.

ΠΝΙΓΜΟΣ ΑΠΟ ΤΡΟΦΗ

Αν υπάρξει απόφραξη των αναπνευστικών οδών από ένα στέρεο σώμα (τροφή), επειδή συχνά είναι αδύνατον να μας μιλήσει αυτός που πνίγεται, θα πρέπει να αξιολογήσουμε τα παρακάτω συμπτώματα:

Συμπτώματα :

ΒΟΗΘΕΙΕΣ

Αδυναμία να μιλήσει ή να βγάλει κάποιον ήχο

Έντονη δυσκολία στην αναπνοή

Ο πάσχων πιάνει με το χέρι το λαιμό του

Υπάρχει κυάνωση (το δέρμα του γίνεται μπλε)

Ακολουθεί απώλεια των αισθήσεων

Πρώτες βοήθειες

Εάν ο πάσχων έχει τις αισθήσεις του :

Τον τοποθετούμε σε τέτοια θέση ώστε το κεφάλι του να είναι πιο κάτω από τον κορμό του, με το κεφάλι προς τα εμπρός ή στα γόνατά μας, αν είναι παιδί.

Με την παλάμη μας δίνουμε πέντε γρήγορα χτυπήματα στην πλάτη του πάσχοντος, ανάμεσα από τις ωμοπλάτες

Ελέγχουμε εάν το αντικείμενο που προκάλεσε την απόφραξη έφτασε στο στόμα. Εάν όχι, προχωρούμε σε πέντε πιέσεις με τα χέρια στο πάνω μέρος της κοιλιάς του πάσχοντος

Για να γίνει ο χειρισμός αυτός, στεκόμαστε πίσω από τον πάσχοντα, αγκαλιάζουμε με τα χέρια τον κορμό του, ενώνουμε τα χέρια μας μπροστά στην κοιλιά του και πιέζουμε με δύναμη το επάνω τμήμα της κοιλιάς ανάμεσα από τα πλευρά και με φορά από κάτω προς τα πάνω

Εάν ο πάσχων έχει χάσει τις αισθήσεις του:

Ξαπλώνουμε τον άρρωστο ανάσκελα, γονατίζουμε πάνω του στο ύψος των μηρών, ενώνουμε τα χέρια μας με τετνωμένους αγκώνες και πιέζουμε με δύ-

ναμη στο πάνω μέρος της κοιλιάς, ανάμεσα από τα πλευρά. Επαναλαμβάνουμε την κίνηση πέντε φορές.

Θυμηθείτε

Δεν προσπαθούμε να απομακρύνουμε με το χέρι μας την τροφή που προκάλεσε την πνιγμονή, αλλά κάνουμε τους χειρισμούς που αναφέραμε

Εάν ανοίξουν οι αεροφόροι οδοί και η αναπνοή ή η καρδιακή λειτουργία του πάσχοντος δεν έχει επανέλθει, θα χρειαστεί να κάνουμε τεχνητή αναπνοή με ή χωρίς μαλάξεις, ανάλογα με την περίπτωση

Είναι πολύ σημαντικό σε κάθε περίπτωση να διατηρήσουμε την ψυχραιμία μας.

Κώστας Καλκανδής

Οι εικόνες του τριμήνου

“Η ΛΟΥΣΙΝΑ”

στη γιορτή λαδιού στη Σελλασία

Η Γιορτή Ελιάς και Λαδιού της Σελλασίας πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά το 2004 με πρωτοβουλία του Πνευματικού και Πολιτιστικού Κέντρου Δήμου Οινούντος και τη βοήθεια του σκηνοθέτη Μανούσου Μανουσάκη, εμπνευστή τής όλης εκδήλωσης. Στόχος της είναι η προβολή και η προώθηση του λαδιού και της ελιάς που αποτελεί το κύριο προϊόν της λακωνικής γης. Φέτος, για 5^η φορά, συνεχίστηκε η επιτυχημένη γιορτή -θεσμός πλέον - με χιλιάδες επισκέπτες.

Μια παραπλήσια εκδήλωση (χειμωνιάτικη) ξεκινήσαμε πέρσι στο Καστόρι με τη συμμετοχή όλων των συλλόγων του χωριού μας, τη Γιορτή της Μπουκουβάλας. Πρόθεσή μας ήταν να προβάλλουμε:

- το εξαιρετικής ποιότητας ελαιόλαδο μας, που για τους κατοίκους της περιοχής αποτελεί την κύρια ή και μοναδική πηγή εισοδήματος,

- τα βότανα του βουνού μας, που σε συνδυασμό με το ελαιόλαδο γίνονται εξαιρετικά φαρμακευτικά προϊόντα (π.χ. βαλσαμόλαδο).

- τις διατροφικές αξίες τής γαστρονομικής παράδοσης του τόπου μας, που βασικό υλικό της έχει το ελαιόλαδο.

- και κυρίως τον τόπο και την πανέμορφη φύση, που γεννάει αυτούς τους θησαυρούς και τις συνθήσεις.

Η συγγένεια των στόχων μας και η συμπληρωματική προβολή του ίδιου προϊόντος σε άλλη εποχή (Νοέμβριο - Δεκέμβριο) είχε ως συνέπεια την ευγενική πρόσκληση από το Δήμαρχο Οινούντος Βαγγέλη Βαλιώτη να λάβουμε μέρος στη γιορτή με περίπτερο-εκθετήριο. Η παρουσία μας έγινε δεκτή με ευνοϊκά σχόλια και ελπίζουμε ότι οι ατέλειες της πρώτης φοράς θα εξαλειφθούν στο μέλλον.

Γ. Οικονομοπούλου

Στο μονοπάτι της Τίκλας

Το μονοπάτι «της Τίκλας», ζωικής σημασίας για τους προγόνους μας, έχει ανοιχτεί ξανά και συντηρείται από το Σύλλογο Φίλων Δάσους Ταυγέτου «Η ΛΟΥΣΙΝΑ». Για μας σήμερα έχει διαφορετική αξία. Είναι δρόμος αναψυχής, απόδρασης στη φύση, και ευκαιρία να γνωρίσουν οι νέοι τα μέρη των παλιών, τους αγώνες τους, και τις δυσκολίες τους.

Όπως πέρσι έτσι και φέτος, στα πλαίσια της γιορτής της Παναγίτσας στην Μπρουσάκα (εννιάμερα της Παναγίας, 23 Αυγούστου), οργανώθηκε πορεία στο μονοπάτι με συνεργασία των συλλόγων

Φίλοι Δάσους Ταυγέτου «Η ΛΟΥΣΙΝΑ» και Ε.Ο.Σ. Σπάρτης. Η πορεία μας ήταν ανηφορική μετρίου βαθμού δυσκολίας. Περπατήσαμε περίπου οκτώ χιλιόμετρα από τον Άγιο Μάμμα μέχρι την Μπρουσάκα, και υψομετρική διαφορά περίπου 500 μέτρα.

Ξεκινήσαμε από Άγιο Μάμμα -Κυπαρισάκι-Αλώνι Τίκλας, περίπου 3 χιλιόμετρα. Από Αλώνι Τίκλας- Αλώνι Κοντολιά, Άγιος Λιάς, περίπου 3 χιλιόμετρα, και από Λάττα -Χρυσικού-Μπρουσάκα, περίπου 2 χιλιόμετρα. Η ομορφιά σε όλη τη διάρκεια της διαδρομής άξιζε και με το παραπάνω τον κόπο μας.

Φέτος ανεβήκαμε 17 άτομα, του χρόνου μακάρι να 'μαστε 107!!!

Γ. Οικονομοπούλου

Τα “όπα” και τα “γεια μας”

Με χωριάτικη ζεστασιά και ακουμπώντας προσεκτικά στα τοπικά ήθη και έθιμα του κάθε χωριού, από τον Έβρο έως την Κρήτη γίνονται τα παραδοσιακά πανηγύρια. Η οργάνωσή τους συνήθως γίνεται από συλλόγους με διάφορους σκοπούς. Ο μήνας Αύγουστος είναι ο κατάλληλος για τέτοιου είδους εκδηλώσεις αφού οι ετεροδημότες και οι μετανάστες βρίσκονται στα χωριά τους. Ευτυχώς για την περιοχή μας που υπάρχουν ακόμη άνθρωποι που, με όσο μεράκι και χρόνο διαθέτουν, τιμούν τα ήθη και έθιμα της περιοχής μας κρατώντας

Ανήμερα της Παναγίας, το πρωί, οι Καστρίτες και αρκετός κόσμος γιόρτασαν τη μνήμη της Παναγίτσας στον Κάρδαρη.

Ακόμη μικρότερο χωριό και ακόμη μεγαλύτερη αντάρα για τρίτη συνεχή χρονιά. Το βράδυ της Παναγίας στα Περιβόλια ο κόσμος που τίμησε το χωριό ήταν δέκα φορές πιο πολύς από το μόνιμο πληθυσμό του. Οι εναπομείναντες νέοι του χωριού διοργάνωσαν παραδοσιακό γλέντι που χρόνια είχε να γίνει στα Περιβόλια, εγκαινιάζοντας το νεοσύστατο Σύλλογο. Την επόμενη μέρα, στις 16 Αυγούστου,

ζωντανά τα παραδοσιακά πανηγύρια του κάθε χωριού. Έτσι, όλα τα χωριά του τόπου μας γιόρτασαν με το δικό τους τρόπο.

Ας αρχίσουμε από την Πελλάνα, όπου στην πλατεία, στην Άσπρη Βρύση, ο γυμναστικός σύλλογος «ΟΙ ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ» πραγματοποίησε με μεγάλη επιτυχία το καθιερωμένο πανηγύρι στις 11 Ιουλίου. Στη συνέχεια, ανήμερα του Άι Λιά, γιόρτασε ο Λογανικός, όπου το βράδυ η Αθλητική Ένωση του χωριού τίμησε τον Άγιο με μεγάλο πανηγύρι στο προαύλιο του δημοτικού σχολείου. Λίγες μέρες αργότερα, στις 25 Ιουλίου, παραμονή της Αγίας Παρασκευής, στην «Επάνω Χώρα» στη Βορδόνια, ο Πολιτιστικός Σύλλογος «ΖΩΓΡΑΦΟΣ» πραγματοποίησε με πρωτοφανή επιτυχία λαϊκό πανηγύρι. Κάτω από τα αιωνόβια πλατάνια- δίπλα στο ξωκλήσι οι γλεντζέδες Βορδονιάτες και πλήθος κόσμου γλένησαν έως το πρωί.

το μεγαλύτερο πανηγύρι της περιοχής μας έγινε στην Αγόριανη. Μάλιστα φέτος ένα από τα καλύτερα δημοτικά συγκροτήματα της χώρας διασκεδάσε τις εκατοντάδες κόσμου που ήταν εκεί. Έπειτα από λίγες μέρες, στις 22 και 23 Αυγούστου, το Παρδάλι γιόρτασε με ένα διήμερο πανηγύρι. Ο Πολιτιστικός Σύλλογος ετοίμασε ένα γεμάτο ζεστασιά γλέντι, με τη συμμετοχή όλων των κατοίκων του Παρδαλιού και όχι μόνο. Και βέβαια τα πανηγύρια του Καστορείου θα τα διαβάσετε στη στήλη «Ζούμε στο Καστόρι».

Στις 23 Σεπτεμβρίου στην Πελλάνα γιόρτασαν τον Άι Γιάννη τον Σκουληκοκραστά.

Τα ξεχασμένα, πολιτιστικά και όχι μόνο, χωριά μας έχουν ανάγκη από τέτοιες εκδηλώσεις που σε τέτοιες εποχές φέρνουν κοντά τον κόσμο δίνοντάς του ελπίδα αναγέννησης του τόπου... Αλλά πού τέτοια τύχη...

Γιώργος Κουρεμπής 16/09/08